

I

(Informacija)

KOMISIJA

**BENDRIJOS 2007–2013 M. VALSTYBĖS PAGALBOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ SEKTORIUOSE
GAIRĖS**

(2006/C 319/01)

I. ĮVADAS

(1) Sutarties 33 straipsnyje apibrėžiami bendros žemės ūkio politikos tikslai. Kuriant bendrą žemės ūkio politiką ir numatant konkrečius jos įgyvendinimo būdus, turi būti atsižvelgiama į žemės ūkio veiklos savitumą, kuris priklauso nuo žemės ūkio specifinės struktūros ir nuo struktūrinių bei gamtinių įvairių žemės ūkio regionų skirtumų, į tai, kad atitinkami pokyčiai turi vykti palaipsniui ir kad žemės ūkis valstybėse narėse yra glaudžiai susijęs su visa ekonomika. Valstybės pagalbos skyrimas yra pagrįstas, tik jei ji atitinka šios politikos tikslus.

(3) Kadangi ekonominis pagalbos poveikis nesikeičia priklausomai nuo to, ar dalį pagalbos finansuoja Bendrija, ar ją visą finansuoja valstybė narė, Komisija mano, kad jos valstybės pagalbos kontrolės politika ir parama, skiriama pagal pačios Bendrijos bendrą žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, turėtų būti iš esmės suderintos ir susietos tarpusavyje.

(4) 2005 m. gegužės 30 d. laišku valstybės narės buvo paragintos teikti pasiūlymus, kaip supaprastinti valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje taisyklės. Rengiant šias gaires buvo konsultuojamasi su konkurencijos žemės ūkyje sąlygų darbo grupe jos posėdžiuose 2006 m. birželio 22 ir 23 d. bei 2006 m. spalio 25 d.

II. TAIKYMO SRITIS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

(2) 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1782/2003, nustatančiu bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrą žemės ūkio politiką taisyklės ir nustatančiu tam tikras paramos schemas ūkininkams⁽¹⁾ iš esmės pakeičiama Bendrijos paramos ūkininkams skyrimo tvarka. 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai⁽²⁾ nustatoma 2007–2013 m. kaimo plėtros politikos struktūra ir patvirtinama, kad kaimo plėtra yra antrasis Bendrosios žemės ūkio politikos ramstis. Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 ir 89 straipsniuose pateikiamos specialios nuostatos dėl valstybės pagalbos. 5 straipsnyje nustatoma, kad paramos kaimo plėtrai priemonės turi atitikti Sutartį ir pagal ją priimtus aktus.

(5) Šios gairės taikomos valstybės pagalbai, kuri skiriama su žemės ūkio produktų, kuriems taikomos Sutarties I priedo nuostatos, gamyba, perdirbimu ir prekyba susijusiai veiklai. Jos taikomos visoms valstybės pagalbos priemonėms, įskaitant iš parafiskalinių mokesčių finansuojamas pagalbos priemones, kurios atitinka Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje pateiktą valstybės pagalbos apibrėžimą. Šios gairės netaikomos valstybės pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje⁽³⁾. VII skirsnyje pateikiamos pagalbos miškų sektoriuje, įskaitant pagalbą žemės ūkio paskirties žemės apželdinimui mišku, taisyklės.

⁽¹⁾ OL L 270, 2003 10 21, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1405/2006 (OL L 265, 2006 9 26, p. 1).

⁽²⁾ OL L 277, 2005 10 21, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1463/2006 (OL L 277, 2006 10 9, p. 1).

⁽³⁾ Valstybės pagalba žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje tikrinama pagal Gaires dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai patikrinimo (OL C 229, 2004 9 14, p. 5) ir pagal 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2369/2002, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 2792/1999, nustatantį išsamias Bendrijos struktūrinės paramos žuvininkystės sektoriui taisyklės ir tvarką (OL L 358, 2002 12 31, p. 49).

- (6) Šiose gairėse „žemės ūkio produktai“ – tai Sutarties I priede išvardyti produktai, produktai, kurių KN kodas yra 4502, 4503 arba 4504 (kamštienos produktai) ir produktai, skirti pienui arba pieno produktams imituoti arba pakeisti ⁽⁴⁾, išskyrus produktus, kuriems taikomas 1999 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 104/2000 dėl bendro žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkos organizavimo ⁽⁵⁾.
- (7) Šiose gairėse „žemės ūkio produktų perdirbimas“ – tai bet kokia su žemės ūkio produktu atliekama operacija, kurios metu gaunamas kitas žemės ūkio produktas, išskyrus veiklą ūkyje, skirtą gyvulinį ar augalinį produktą paruošti pirmajam pardavimui. Todėl Sutarties I priede išvardytus produktus perdirbant į I priede neišvardytus produktus šios gairės netaikomos.
- (8) Šiose gairėse „prekyba žemės ūkio produktais“ – tai produktų laikymas arba išstatymas siekiant parduoti, siūlyti parduoti, tiekti arba kitaip pateikti į rinką, išskyrus kai pirminės produkcijos gamintojas ją pirmą kartą parduoda perpardavėjams arba perdirbėjams bei išskyrus bet kokią veiklą, susijusią su pasiruošimu parduoti produktą pirmą kartą; kai pirminės produkcijos gamintojas tą produkciją parduoda galutiniams vartotojams tam tikslui skirtose atskirose patalpose, tai laikoma pardavimu. Pagalbai žemės ūkio produktų reklamai taikomos šios gairės, o pagalbai Sutarties I priede neišvardytų produktų reklamai taikomos horizontaliosios valstybės pagalbos taisyklės ⁽⁶⁾.
- (9) Šiose gairėse „mažos ir vidutinės įmonės (MVĮ)“ – tai mažos ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta Komisijos reglamento (EB) Nr. 70/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms ⁽⁷⁾ I priede.

⁽⁴⁾ Šiose nuostatose produktai, skirti pienui ir (arba) pieno produktams imituoti arba pakeisti – tai produktai, kurie gali būti supainioti su pienu ir (arba) pieno produktais, tačiau kurių sudėtis skiriasi nuo pastarųjų, nes juose yra ne pieno kilmės riebalų ir (arba) baltymų, turinčių arba neturinčių iš pieno gautų baltymų („produktai (išskyrus pieno produktus)“, kaip nurodyta Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1898/87 dėl pieno ir pieno produktų prekyboje vartojamų pavadinimų apsaugos dėl pavadinimų naudojamų prekiaujančių pienu ir pieno produktais apsaugos (OL L 182, 1987 7 3, p. 36) 3 straipsnio 2 dalyje.

⁽⁵⁾ OL L 17, 2000 1 21, p. 22. Reglamentas su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

⁽⁶⁾ 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairės (OL C 54, 2006 3 4, p. 13), 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 10/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms (OL L 10, 2001 1 13, p. 33), 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 69/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo de minimis valstybės pagalbai (OL L 10, 2001 1 13, p. 30).

⁽⁷⁾ OL L 10, 2001 1 13, p. 33. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1857/2006 (OL L 358, 2006 12 16, p. 3).

III. BENDRIEJI PRINCIPAI

- (10) Europos Bendrijų steigimo sutarties 36 straipsnyje numatyta, kad Sutartyje nustatytos konkurencijos taisyklės žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai taikomos tik Tarybos nustatytu mastu. Todėl, skirtingai nei kituose sektoriuose, žemės ūkio sektoriuje kontroliuoti ir prižiūrėti valstybės pagalbą Komisija įgaliojama ne tiesiogiai Sutartimi, bet pagal Sutarties 37 straipsnį Tarybos priimtais teisės aktais, ir turi laikytis visų Tarybos nustatytų apribojimų. Tačiau praktiškai, visuose bendrą rinkos organizavimą nustatančiuose reglamentuose numatoma juose minimiems produktams taikyti Sutarties 87, 88 ir 89 straipsniuose nustatytas valstybės pagalbos taisyklės. Be to, Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnyje aiškiai numatoma, kad Sutarties 87, 88 ir 89 straipsniai taikomi valstybių narių skiriamai pagalbai kaimo plėtrai. Tai reiškia, kad Sutarties nuostatos, išskyrus atitinkamuose reglamentuose nustatytus specialius apribojimus arba nukrypti leidžiančias nuostatas, yra visiškai taikytinos žemės ūkio sektoriuje skiriamai valstybės pagalbai, išskyrus tuos atvejus, kai pagalba yra specialiai skirta ribotam produktų, kuriems netaikomas bendras rinkos organizavimas, kiekiui (žr. 21 punktą).
- (11) Nors 87, 88 ir 89 straipsniai yra visiškai taikytini sektoriams, kuriuose įgyvendintas bendras rinkos organizavimas, atitinkamų reglamentų nuostatos yra taikytinos pirmiau už juos. Kitaip tariant, valstybė narė turi teikti pirmenybę reglamento dėl konkretaus rinkos sektoriaus organizavimo nuostatoms, o ne 87, 88, 89 straipsnių nuostatoms ⁽⁸⁾. Tai reiškia, kad Komisija jokiais aplinkybėmis negali patvirtinti pagalbos, kuri prieštarauja bendro rinkos organizavimo nuostatoms, arba kuri kliudytų tinkamam bendram rinkos organizavimui.
- (12) Komisija nepatvirtins pagalbos su eksportu susijusiai veiklai, t. y. tiesiogiai su eksportuojamu kiekiu susijusios pagalbos, taip pat pagalbos, skiriamos, jei pirmenybė teikiama vietas, o ne importuotoms prekėms, pagalbos paskirstymo tinklui įdiegti ir eksploatuoti arba kitoms su eksporto veikla kitose valstybėse narėse susijusioms einamosioms išlaidoms kompensuoti. Pagalba dalyvavimo prekybos mugėse, tyrimų arba konsultavimo paslaugų, būtinų pristatant naują arba esamą produktą naujoje rinkoje, išlaidoms padengti, paprastai nėra laikoma eksporto pagalba.
- (13) Atsižvelgdama į specialias pagalbos maistu trečiosioms šalims taisyklės, Komisija įprastomis aplinkybėmis nepat-

⁽⁸⁾ Europos Teisingumo Teismo sprendimas Byloje 177/78, *Pigs and Bacon Commission v. McCarren* [1979] Rink. 2161.

virtins valstybės pagalbos žemės ūkio produktams Bendrijoje pirkti kaip pagalbos maistu trečiosioms šalims.

- (14) Šios gairės taikomos atsižvelgiant į specialias Sutarčių arba Bendrijos teisės aktų nukrypti leidžiančiose nuostatose.
- (15) Kad būtų laikomos suderinamomis su bendrąja rinka, pagalbos priemonės turi būti skatinamojo pobūdžio arba jomis turi būti reikalaujama atsakomojo žingsnio iš gavėjo. Jei Bendrijos teisės aktuose arba šiose gairėse nėra numatyta aiškių išimčių, tiesiog gamintojų finansinei padėčiai gerinti skirtos ir niekaip sektoriaus plėtos neskatinančios vienašalės valstybės pagalbos priemonės, ypač tos, kurios grindžiamos tik kaina, kiekiu, gamybos vienetu arba gamybos priemonių vienetu, yra laikomos su bendrąja rinka nesuderinama pagalba veiklos išlaidoms kompensuoti. Be to, tikėtina, kad tokia pagalba savo pobūdžiu kliudytų bendro rinkos organizavimo mechanizmams.
- (16) Dėl tos pačios priežasties negali būti laikoma, kad pagalba, atgaline tvarka skiriama jau pradėti veiklai, yra skatinamojo pobūdžio. Ji turi būti laikoma pagalba veiklos išlaidoms kompensuoti, kuri gavėjui skiriama tiesiog finansinei naštai palengvinti. Kad skatinamasis pagalbos poveikis būtų kuo didesnis ir kad pranešime apie valstybės pagalbą būtų galima lengviau jį įrodyti, prieš skiriant valstybės pagalbą ji turi atitikti tokius valstybių narių nustatytus kriterijus:

Pagalba pagal pagalbos schemą skiriama tik už veiklą, kurios buvo imtasi, arba tik už paslaugas, kurios buvo suteiktos, po to, kai pagalbos schema buvo sukurta ir Komisijos viešai pripažinta suderinama su Sutartimi.

Jeigu pagalbos schema automatiškai sukuria teisę gauti pagalbą ir nereikalingi jokie papildomi administraciniai veiksmai, pagalba už veiklą, kurios buvo imtasi, arba už paslaugas, kurios buvo suteiktos, gali būti skiriama tik po to, kai pagalbos schema buvo sukurta ir Komisijos viešai pripažinta suderinama su Sutartimi.

Jeigu pagal pagalbos schemą atitinkamai kompetentingai institucijai reikia pateikti paraišką, pati pagalba už veiklą, kurios buvo imtasi, arba už paslaugas, kurios buvo suteiktos, gali būti skiriama tik po to, kai įvykdomos šios sąlygos:

- pagalbos schema buvo sukurta ir Komisijos pripažinta suderinama su Sutartimi;
- paraiška pagalbai gauti buvo tinkamai pateikta atitinkamai kompetentingai institucijai;
- paraišką priėmė atitinkama kompetentinga institucija tokiu būdu, kuris ją įpareigoja skirti pagalbą, aiškiai

nurodant skiriamos pagalbos dydį arba tai, kaip šis dydis bus apskaičiuotas; kompetentinga institucija paraišką gali priimti tik tada, jeigu pagalbos arba pagalbos schemos biudžetas dar nėra išnaudotas.

Į jokią pagalbos schemą neįtraukta individuali pagalba skiriama tik už veiklą, kurios buvo imtasi, arba tik už paslaugas, kurios buvo suteiktos, po to, kai buvo patenkinti b ir c punktuose nurodyti kriterijai.

Šie reikalavimai netaikomi kompensuojamojo pobūdžio pagalbos schemoms.

- (17) Kadangi, pvz., maisto perdirbimo sektoriuje, žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos bendrovės yra panašios į ne žemės ūkio bendroves, žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos bendrovėms taikomos valstybės pagalbos taisyklės turėtų būti suderintos su taikomosiomis ne žemės ūkio bendrovėms. Šis principas turėtų būti taikomas visai valstybės pagalbai, nepriklausomai nuo jos tikslo, pvz., pagalbai investicijų išlaidoms kompensuoti, aplinkos apsaugai arba techninei paramai. Atsižvelgdama į tai, Komisija jau įtraukė žemės ūkio produktų perdirbimą ir prekybą į:
- reglamento dėl *de minimis* pagalbos, kuris pakeis Komisijos reglamentą (EB) Nr. 69/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* valstybės pagalbai, projektą ⁽⁹⁾;
  - Reglamentą (EB) Nr. 70/2001, iš dalies pakeistą Reglamentu (EB) Nr. 1857/2006;
  - 2006 m. spalio 24 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1628/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo nacionalinei regioninei investicinei pagalbai ⁽¹⁰⁾
- (18) Žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos bendrovėms taikomas taisyklės suderinus su taikomosiomis ne žemės ūkio bendrovėms, didelės bendrovės gali nebeatitikti kriterijų kai kurių rūšių paramai, pirmiausia techninio pobūdžio paramai, pvz., konsultavimui, gauti. Šiuo atžvilgiu ateityje didelėms bendrovėms bus skiriama tik *de minimis* parama.
- (19) Jei pagalba nėra specialiai numatyta šiose gairėse žemės ūkio sektorių priešpriešinant pirminei gamybai (ūkininkams) arba perdirbimui ir prekybai, pagalba žemės ūkio produktų perdirbimui ir prekybai pripažįstama suderinama su Sutarties 87 straipsnio 2 arba 3 dalimis, tik jei ši pagalba būtų pripažįstama atitinkancia minėtas nuostatas ir tais atvejais, kai ji skiriama specifiniams sektoriams, pvz., transporto arba žvejybos, nepriklausančioms ne žemės ūkio įmonėms.

⁽⁹⁾ OL L 10, 2001 1 13, p. 29.

⁽¹⁰⁾ OL L 302, 2006 11 1, p

- (20) Kadangi vertinant pagalbą mažiau palankiems ūkininkauti rajonams, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 36 straipsnyje, reikia atsižvelgti į būdingas pirminės žemės ūkio produktų gamybos sąlygas, pirminei gamybai netaikomos Komisijos 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairės⁽¹⁾. O žemės ūkio produktų perdirbimui ir prekybai jos taikomos tiek, kiek nurodyta šiose gairėse.
- (21) Kaip minėta pirmiau, kai kuriems žemės ūkio produktų tipams, kuriems taikomas Sutarties I priedas, dar netaikomas bendras rinkos organizavimas, visų pirma bulvėms (išskyrus krakmolines), arkliai, kava, iš alkoholio pagamintam actui ir kamštienai. Kadangi šių produktų bendras rinkos organizavimas neįgyvendintas, su šiais produktais susijusiai valstybės pagalbai toliau taikomos 2006 m. liepos 24 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1184/2006 dėl tam tikrų konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais⁽²⁾ 43 straipsnio nuostatos. 43 straipsnyje numatyta, kad šiai pagalbai taikomos tik 88 straipsnio 1 dalies nuostatos ir 88 straipsnio 3 dalies pirmasis sakiny. Todėl valstybių narių prašoma laiku informuoti Komisiją apie planus skirti pagalbą arba ją keisti, kad Komisija galėtų pateikti savo pastabas. Komisija negali galutiniu neigiamu sprendimu neleisti skirti tokios pagalbos. Vertindama tokią pagalbą, Komisija atsižvelgs į tai, kad Bendrijoje neįgyvendintas bendras tų produktų rinkos organizavimas, ir į Reglamente (EB) Nr. 1782/2003 nustatytą principą Bendrijos pagalbą paprastai skirti kaip atsietą pagalbą, nesusijusią su konkrečiais produktais arba vykdoma gamyba. Reikia pažymėti, kad pagal kai kurių rinkos sektorių organizavimo tvarką vidaus Bendrijos parama nenumatoma. Jeigu taikant nacionalines pagalbos schemas laikomasi minėto principo, Komisija neteiks pastabų, net tada, kai skiriama pagalba veiklos išlaidoms kompensuoti, kuri paprastai yra draudžiama. Rengdama pastabas, Komisija atkreips dėmesį ir į riziką, kad už produktus, kuriems netaikomas bendras rinkos organizavimas, skirta parama gali būti panaudota produktams, kuriems toks organizavimas taikomas, gaminti. Taip yra bulvių sektoriuje. Jei valstybė narė neatsižvelgia į Komisijos pastabas, Komisija pasilieka teisę taikyti Sutarties 226 straipsnį.
- (22) Sutarties 6 straipsnyje nurodoma, kad „nustatant ir įgyvendinant 3 straipsnyje nurodytas Bendrijos politikos ir veiklos kryptis, ypač siekiant skatinti tvarią plėtrą, turi būti atsižvelgiama į aplinkos apsaugos reikalavimus“. 3 straipsnyje nurodytos veiklos sritys apima ir žemės ūkio bei konkurencijos politiką. Todėl būsimuose pranešimuose apie valstybės pagalbą ypatingą dėmesį reikia skirti aplinkos klausimams, net ir tais atvejais, kai pagalbos schemas nėra specialiai susijusios su aplinkos problemomis. Pvz., norint taikyti investicijų pagalbos schemą, skirtą gamybai didinti, kai naudojama daugiau retų išteklių arba padidėja tarša, bus būtina įrodyti, kad šia schema nebus pažeidžiami Bendrijos aplinkos apsaugos teisės aktai arba kitaip daroma žala aplinkai. Ateityje į pranešimus apie valstybės pagalbą turėtų būti įtraukiamas veiklos, kuriai skiriama pagalba, numatomo poveikio aplinkai įvertinimas. Daugeliu atveju tai būtų tik patvirtinimas, kad numatoma, jog poveikio aplinkai nebus. Komisija pasilieka teisę reikalauti pateikti papildomos informacijos, prisiimti papildomų išpareigojimų ir vykdyti papildomas sąlygas, jie ji mano, kad tai būtina aplinkos apsaugai tinkamai užtikrinti.
- (23) Kiekvieną priemonę, kuriai netaikomos šios gairės, Komisija vertins atskirai, atsižvelgdama į Sutarties 87, 88 ir 89 straipsniuose nustatytus principus ir bendrą žemės ūkio politiką bei bendrą kaimo plėtros politiką. Pagalbą žemės ūkio sektoriams, kuriems netaikomos šios gairės, siūlančios valstybės narės turės pateikti ekonominį teigiamo priemonės poveikio žemės ūkio sektoriaus plėtrai ir konkurencijos iškraipymo rizikos vertinimą. Komisija šias priemones patvirtins, tik jei teigiamas poveikis sektoriaus plėtrai bus aiškiai didesnis už konkurencijos iškraipymo riziką.
- (24) Jei nenurodyta kitaip, šiose gairėse pateikiamas pagalbos dydis – tai bendra paramos suma, išreikšta pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių išlaidų dalies procentu (bendrosios subsidijos ekvivalentas).

IV. KAIMO PLĖTROS PRIEMONĖS

- (25) Reglamente (EB) Nr. 1698/2005 nustatytos paramos kaimo plėtrai priemonės. Šiame gairių skirsnyje nustatomos valstybės pagalbos taisyklės, skirtos šioms ir kitoms glaudžiai su kaimo plėtra susijusioms priemonėms įgyvendinti.
- (26) Siekiant užtikrinti kaimo plėtros priemonių, kurios buvo pasiūlytos bendram finansavimui pagal valstybių narių sukurtas kaimo plėtros programas, ir iš valstybės pagalbos fondų finansuojamų kaimo plėtros priemonių suderinamumą, prie kiekvieno pranešimo, susijusio su pagalba investicijoms (IV.A. ir IV.B. skirsniai), pagalba aplinkosaugai ir gyvūnų gerovei remti (IV.C. skirsnis), pagalba nuostoliams, patirtiems dėl kliūčių tam tikruose vietovėse, kompensuoti (IV.D. skirsnis), pagalba už standartų laikymąsi (IV.E. skirsnis) ir pagalba veiklą pradėdantiems jauniems ūkininkams (IV.F. skirsnis), turi būti pridėdami dokumentai, įrodantys, kad valstybės pagalba siejasi ir yra suderinama su atitinkamomis kaimo plėtros programomis. Valstybės pagalba, kuri nėra suderinama su atitinkama kaimo plėtros programa, ypač valstybės pagalba, dėl kurios

⁽¹⁾ OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

⁽²⁾ OL L 214, 2006 8 4, p. 7.

atsirastų papildomų pajėgumų, kuriems negalima rasti įprastų realizavimo rinkų, nebus patvirtinta.

IV.A. Pagalba investicijoms į žemės ūkio valdas

(27) Šio poskirsnio nuostatos taikomos su pirmine produkta, kuriems taikomas Sutarties I priedas, gamyba susijusioms investicijoms. Jos netaikomos investicijoms į ūkį, jei investicijos skirtos šių produktų perdirbimui ir prekybai.

IV.A.1. Analizė

(28) Siekdamą apibrėžti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

- a) siekiant pertvarkyti ir plėsti fizinį potencialą bei skatinti naujoves Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 26 straipsnio 1 dalyje numatoma parama investicijoms į materialųjį ir (arba) nematerialųjį turtą, kurios gerina bendrus žemės ūkio valdos veiklos rezultatus;
- b) pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 26 straipsnio 1 dalį, jei investuojama tam, kad būtų laikomasi Bendrijos standartų, parama gali būti skiriama tik už tas investicijas, kurios daromos siekiant laikytis naujausių Bendrijos standartų. Tuo atveju standartams pasiekti gali būti suteikiamas lengvatinis laikotarpis, trunkantis ne ilgiau kaip 36 mėnesius nuo tos dienos, kurią tas standartas tampa privalomas valdai. Jauniesiems ūkininkams, gaunantiems paramą veiklai pradėti, gali būti skiriama parama investicijoms, skirtoms esamiems Bendrijos standartams pasiekti, kai tai nurodoma Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 22 straipsnio 1 dalies c punkte minimame verslo plane. Lengvatinis laikotarpis, per kurį turi būti pasiekti standartai, negali viršyti 36 mėnesių nuo įsikūrimo dienos;
- c) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnio 2 dalies nuostatomis draudžiama skirti pagalbą žemės ūkio valdoms modernizuoti, jei ji viršija to reglamento priede nustatytus šiuos procentinius dydžius:
  - i) 60 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų, kurias daro jaunieji ūkininkai vietovėse, nurodytose Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 36 straipsnio a punkto i, ii ir iii papunkčiuose, sumos,
  - ii) 50 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų, kurias daro kiti ūkininkai vietovėse, nurodytose Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 36 straipsnio a punkto i, ii ir iii papunkčiuose, sumos,
  - iii) 50 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų, kurias daro jaunieji ūkininkai kitose vietovėse, sumos,
  - iv) 40 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų, kurias daro kiti ūkininkai kitose vietovėse, sumos,

v) 75 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose, kaip apibrėžta 1993 m. liepos 19 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2019/93, nustatančiame konkrečias priemones mažosioms Egėjo jūros saloms dėl tam tikrų žemės ūkio produktų⁽¹³⁾, sumos,

vi) 75 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų valstybėse narėse, kurios įstojo į Bendriją 2004 m. gegužės 1 d. ir 2007 m. sausio 1 d., 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvai 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių⁽¹⁴⁾ įgyvendinti per ne ilgesnį nei ketverių metų laikotarpį nuo įstojimo dienos pagal tos direktyvos 3 straipsnio 2 dalį ir 5 straipsnio 1 dalį, sumos;

- d) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnio 2 dalyje nustatytas draudimas netaikomas pagalbai, susijusiai su investicijomis, daromomis daugiausia visuomenės labui ir susijusiomis su tradicinio kraštovaizdžio, suformuoto žemės ūkio ir miškų ūkio veiklos, apsauga arba su ūkio pastatų perkėlimu į kitą vietą, su aplinkos apsauga bei jos gerinimu ir su gyvulininkystės įmonių higienos sąlygų, gyvūnų gerovės ir darbo saugos sąlygų gerinimu;
- e) jei pastatus reikia perkelti dėl ekspropriacijos, dėl kurios pagal valstybės narės teisės aktus galima prašyti kompensacijos, tokios kompensacijos išmokėjimas paprastai nelaikomas Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje apibrėžta valstybės pagalba;
- f) valstybėse narėse, kurios nespėjo iki Bendrijos teisės aktuose nustatytos datos įgyvendinti privalomų Bendrijos standartų, dėl tokio vėlavimo ūkininkams gali susidaryti palankesnės sąlygos, negu valstybėse narėse, kurios įgyvendina šiuos standartus iki teisės aktuose nustatytų datų. Ši konkurencijos iškraipymo rizika neturėtų būti didinama skiriant dideles pagalbos sumas ūkininkams, kurie su naujais standartais susijusias išlaidas patiria vėliau nei numatyta Bendrijos teisės aktuose. Tačiau nustatant tinkamą pagalbos investicijoms, susijusioms su naujai įdiegtų standartų laikymusi, intensyvumą turėtų būti atsižvelgiama ir į tai, kad dėl tokių standartų ūkininkai dažnai patiria vien išlaidas, o pelno potencialas nepadidėja. Todėl didžiausio intensyvumo pagalba turėtų būti skiriama toms su naujai įdiegtais standartais susijusioms investicijoms, kurios buvo įgyvendintos laikantis Bendrijos teisės aktuose numatytų terminų. Vėlesnėms investicijoms turėtų būti skiriama tik mažesnio intensyvumo pagalba. Pagalbos intensyvumas turėtų atspindėti vėlavimą, ir pasiekus tam tikrą vėlavimo ribą turėtų būti sumažintas iki nulio;

⁽¹³⁾ OL L 184, 1993 7 27, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1782/2003 (OL L 270, 2003 10 21, p. 1).

⁽¹⁴⁾ OL L 375, 1991 12 31, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

- g) kai dėl Direktyvos 91/676/EEB įgyvendinimo, turėtų būti atsižvelgta į specifines valstybių narių, įstojusių į Bendriją 2004 m. gegužės 1 d. ir 2007 m. sausio 1 d., problemas ir poreikius Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 26 straipsnio priede nustatytą specialiąją nuostatą dėl Bendrijos paramos valstybėms narėms, į Bendriją įstojuosioms;
- h) turėtų būti pritarta skirti valstybės pagalbą naudotai įrangai pirkti mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurias pigesnę įrangą gali paskatinti modernizuotis, ypač ūkiams, kurie veiklą pradėjo nuo techniniu požiūriu labai žemo lygio ir turi mažai kapitalo. Didelėms bendrovėms valstybės pagalba turėtų būti skiriama tik naujai įrangai pirkti.

IV.A.2. Pagalbos investicijoms žemės ūkio valdose politika

- (29) Pagalba investicijoms į žemės ūkio valdas laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkto nuostatomis, jei ji atitinka visas Reglamento (EB) Nr. 1857/2006 4 straipsnio nuostatas. Nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 1857/2006 4 straipsnio 7 dalies c punkto nuostatų, gali būti skiriama tokio pat dydžio pagalba tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip pagal minėtą 4 straipsnį skiriama už konkrečius žemės ūkio produktus ir už nusausinimo darbus arba drėkinimo įrenginius bei drėkinimo darbus, dėl kurių ankstesnis vandens suvartojimas nesumažėja 25 %. Didžiausia pagalba suma, nustatyta Reglamento Nr. 1857/2006 4 straipsnio 9 dalyje, netaikoma.
- (30) Pagalba tradiciniam kraštovaizdžiui ir tradiciniams pastatams išsaugoti laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c arba d punktų nuostatomis, jei ji atitinka visas [Reglamentą Nr. 1/2004 pakeičiančio BIR 5 straipsnyje] nustatytas sąlygas. Tačiau 10 000 EUR apribojimas, nustatytas [Reglamentą Nr. 1/2004 pakeičiančio BIR 5 straipsnio 2 dalyje], galėtų būti viršijamas tinkamai pagrįstais atvejais.
- (31) Pagalba ūkio pastatams perkelti į kitą vietą dėl visuomenės interesų laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkto nuostatomis, jei ji atitinka visas [Reglamentą Nr. 1/2004 pakeičiančio BIR 6 straipsnyje] nustatytas sąlygas.
- (32) Pagalba investicijoms, dėl kurių patiriama papildomų išlaidų, susijusių su aplinkos apsauga ir gerinimu ir su gyvulininkystės įmonių higienos sąlygų ar ūkio gyvūnų gerovės gerinimu, laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkto nuostatomis, jei ji atitinka visas [Reglamentą Nr. 1/2004 pakeičiančio BIR 4 straipsnio 2 dalies e punkte] nustatytas sąlygas. Investicijų išlaidoms, patirtoms po atitikties [Reglamentą Nr. 1/2004 pakeičiančio BIR 2 straipsnio 10 dalyje] nustatytiems naujiems standartams datos, padengti skiriamos pagalbos didžiausias intensyvumas yra toks:
- a) 50 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse arba
- Reglamento Nr. 1698/2005 36 straipsnio a punkto i, ii ir iii papunkčiuose nurodytose vietovėse sumos ir 40 % pagalbos skyrimo reikalavimus atitinkančių investicijų kitose vietovėse sumos išlaidoms, patirtoms per trejus metus nuo dienos, iki kurios turėjo būti atliktos investicijos laikantis Bendrijos teisės aktuose nustatytų terminų, padengti;
- b) a punkte minimas atitinkamai 50 % ir 40 % didžiausias pagalbos intensyvumas sumažinamas iki 25 % ir atitinkamai 20 % išlaidoms, patirtoms ketvirtais metais po dienos, iki kurios turėjo būti investuota laikantis Bendrijos teisės aktuose nustatytų terminų, padengti, ir iki 12,5 % ir atitinkamai 10 % penktaisiais metais patirtoms išlaidoms padengti. Vėliau nei penktaisiais metais patirtoms išlaidoms padengti pagalba neskiriama.
- (33) 75 % pagalba papildomoms Direktyvai 91/676/EEB įgyvendinti skirtų investicijų valstybėse narėse, į Bendriją įstojuosiose 2004 m. gegužės 1 d. ir 2007 m. sausio 1 d., išlaidoms padengti, laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, iki atitinkamai 2008 m. gruodžio 31 d. ir 2010 m. gruodžio 31 d. Tokio intensyvumo pagalba skiriama tik būtinoms pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančioms papildomoms išlaidoms padengti ir netaikoma investicijoms, kuriomis didinami gamybos pajėgumai. Komisija ypač atidžiai tikrins, ar siūlomos pagalbos priemonės atitinka veiksmų planus, sudarytus remiantis Direktyva 91/676/EEB.
- (34) 50 % intensyvumo pagalba mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse arba Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 36 straipsnio a punkto i, ii ir iii papunkčiuose nurodytose vietovėse, ir 40 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų kitose vietovėse sumos sudaranti pagalba papildomoms Direktyvai 91/676/EEB įgyvendinti skirtų investicijų išlaidoms padengti turi būti laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, kai jos remiamos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005. Tokio intensyvumo pagalba skiriama tik būtinoms pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančioms papildomoms išlaidoms padengti ir netaikoma investicijoms, kuriomis didinami gamybos pajėgumai. Komisija ypač atidžiai tikrins, ar siūlomos pagalbos priemonės atitinka veiksmų planus, sudarytus remiantis Direktyva 91/676/EEB. Pagalbos priemonės Direktyvai 91/676/EEB įgyvendinti, kurias Komisija paskelbė suderinamomis su Sutartimi prieš įsigaliojant šioms gairėms, gali būti taikomos iki 2008 m. gruodžio 31 d., o jų dydis turi būti patvirtintas Komisijos.
- (35) Investicijoms, skirtoms esamiems Bendrijos arba nacionaliniams standartams pasiekti, pagalba neskiriama. Tačiau jauniems ūkininkams skiriama pagalba investicijoms, skirtoms esamiems Bendrijos arba nacionaliniams standartams pasiekti, laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punkto nuostatomis, jei ji yra numatyta

Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 22 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytame verslo plane. Patvirtintas tokios pagalbos dydis – iki 60 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių jaunų ūkininkų investicijų mažai palankiose ūkininkauti vietovėse arba Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 36 straipsnio a punkto i, ii ir iii papunkčiuose nurodytose vietovėse, sumos, ir iki 50 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių jaunų ūkininkų investicijų kitose vietovėse sumos. Pagalba turi būti skiriama tik papildomoms su standartų įgyvendinimu susijusioms išlaidoms, patirtoms ne vėliau kaip 36 mėnesiai po veiklos įsteigimo, padengti.

- (36) Prie pranešimų apie pagalbą investicijoms į žemės ūkio valdas turi būti pridedami dokumentai, įrodantys, kad parama siekiama įgyvendinti aiškiai apibrėžtus tikslus, atspindinčius nustatytus struktūrinius ir teritorinius poreikius bei struktūrinius trūkumus.
- (37) Kai pagal bendrą rinkos organizavimą, įskaitant iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) lėšų finansuojamas tiesioginės paramos schemas, numatomi gamybos arba Bendrijos paramos apribojimai, taikomi individualiems ūkininkams, ūkiams arba perdirbimo įmonėms, investicijos, dėl kurių gamyba gali padidėti labiau nei nustatyti apribojimai, valstybės lėšomis neremiamos.
- (38) Šiame skirsnyje nustatytas taisyklės Komisija analogiškai taikys ir ne ūkininkų investicijoms į žemės ūkio produktų pirminę gamybą, pvz., kai įrangą bendram naudojimui perka gamintojų grupė.
- (39) Komisija pagalbos panaudotai įrangai pirkti nepripažins suderinama su Sutartimi, jei tokia pagalba bus skiriama didelėms bendrovėms.

IV.B. Pagalba su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba siejamoms investicijoms

- (40) Šio poskirsnio nuostatos galioja su žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba siejamai investicinei pagalbai.

IV.B.1. Analizė

- (41) Siekdama apibrėžti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:
- a) Reglamente (EB) Nr. 1698/2005 nurodytas investicinės pagalbos žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančioms mažoms ir vidutinėms įmonėms dydis neturėtų būti keičiamas;
- b) pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 nuostatas už tam tikrų didelių perdirbimo ir prekybos įmonių investicijas Bendrijos parama neskiriama. Tačiau kadangi, pvz., maisto perdirbimo sektoriuje, žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos bendrovės yra panašios į ne žemės ūkio bendroves, būtų teisinga, kad pagalba tokioms žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos bendrovėms būtų tokio paties didžiausio dydžio, kaip

Komisijos patvirtintoji tokio paties dydžio ne žemės ūkio bendrovėms;

- c) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 28 straipsnio 3 dalyje nustatomas specialus didžiausias pagalbos dydis įmonėms, kurioms netaikomos 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB dėl labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių apibrėžimo⁽¹⁵⁾ 2 straipsnio 1 dalies nuostatos, turinčioms mažiau kaip 750 darbuotojų ir (arba) kurių apyvarta yra mažesnė nei 200 mln. EUR. Valstybės pagalbos ne žemės ūkio veiklos išlaidoms kompensuoti taisyklėse šios įmonės laikomos didelėmis įmonėmis. Reikalingos aiškios valstybės pagalbos taisyklių taikymo šiai „tarpinių“ įmonių grupei gairės, kad būtų išvengta neaiškumų nustatant tinkamą pagalbos dydį. Pirmiausia turėtų būti nustatyta, kad tokioms įmonėms, kurios apibrėžiamos kaip „tarpinės“, taikomos visos kitos Rekomendacijos 2003/361/EB sąlygos, ypač susijusios su nepriklausomumo kriterijumi ir apyvartos skaičiavimu. Taip pat turėtų būti nustatytas specialus didžiausias pagalbos tarpinėms bendrovėms, kuriose mažiau kaip 750 darbuotojų ir (arba) kurių apyvarta mažesnė nei 200 mln. eurų, dydis;
- d) pagalba, kuria pirminės produkcijos gamintojai (ūkininkai) skatinami imtis naujos su produktų, kuriems taikomas Sutarties I priedas, perdirbimu ir prekyba susijusios veiklos, turėtų būti laikoma analogiška pagalbai, skiriamai nuo pirminės produkcijos gamintojų nepriklausomoms žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonėms. Pvz., skerdykloms, nesvarbu ar jos pastatytos ūkyje ar už jo ribų, skirtai investicijų pagalbai turėtų būti taikomos tos pačios taisyklės;
- e) pagalbai, kuria pirminės produkcijos gamintojai (ūkininkai) skatinami imtis naujos su produktų, kuriems taikomas Sutarties I priedas, gamyba, perdirbimu ir prekyba nesusijusios veiklos, pvz., agrarinio turizmo, amatų pramonės arba akvakultūros vystymo, šios gairės netaikomos, nors jai gali būti taikomos Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 nuostatos. Todėl ši pagalba ir toliau bus vertinama pagal įprastus principus, kuriuos Komisija taiko vertindama žemės ūkio sektoriui nepriklausančią pagalbą, pirmiausia pagal *de minimis* taisyklę, pagalbos mažoms ir vidutinėms įmonėms skyrimo taisyklės, Komisijos 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos gaires, regioninės pagalbos dideliems investiciniam projektams daugiasektorinę sistemą⁽¹⁶⁾ ir atitinkamais atvejais pagal gaires dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai patikrinimo⁽¹⁷⁾;
- f) turėtų būti pritarta skirti valstybės pagalbą panaudotai įrangai pirkti mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurias pigesnė įranga gali paskatinti modernizuotis, ypač bendrovėms, kurios veiklą pradėjo nuo techniniu požiūriu labai žemo lygio ir turi mažai kapitalo.

⁽¹⁵⁾ OL L 124, 2003 5 20, p. 36.

⁽¹⁶⁾ OL C 70, 2002 3 19, p. 8.

⁽¹⁷⁾ OL C 229, 2004 9 14, p. 5.

Didelėms bendrovėms valstybės pagalba turėtų būti skiriama tik naujai įrangai pirkti.

IV.B.2. Pagalbos žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančioms bendrovėms politika

(42) Investicinė pagalba, skirta žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančioms bendrovėms, laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio a arba c punktu nuostatomis, jei ji atitinka visas kurios nors iš toliau išvardytų nuostatų sąlygas:

- a) Reglamento (EB) Nr. 70/2001 4 straipsnio;
- b) Komisijos reglamento (EB) Nr. 1628/2006;
- c) Komisijos parengtų 2007–2013 m. nacionalinių regioninės pagalbos teikimo gairių. Tokiu atveju didžiausias šiose gairėse nustatytas pagalbos intensyvumas gali būti padidintas iki:
  - i) 50 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytuose regionuose sumos ir 40 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų kituose reikalavimus regioninei pagalbai gauti atitinkančiuose regionuose, kaip nustatyta atitinkamoms valstybėms narėms patvirtintame 2007–2013 m. regioninės pagalbos žemėlapyje, sumos, jeigu pagalbos gavėjas yra maža arba vidutinė įmonė;
  - ii) 25 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punkto reikalavimus atitinkančiuose regionuose sumos ir 20 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų kituose kriterijus regioninei pagalbai gauti atitinkančiuose regionuose, kaip nustatyta atitinkamoms valstybėms narėms patvirtintame 2007–2013 m. regioninės pagalbos žemėlapyje, sumos, jei pagalbos gavėjas turi mažiau kaip 750 darbuotojų ir (arba) jo apyvarta neviršija 200 mln. EUR per metus ir jei jis įvykdo visas kitas Rekomendacijoje 2003/361/EB nustatytas sąlygas.
- d) Regionuose, kurie neatitinka regioninės pagalbos skyrimo kriterijų, įmonėms, kurios nėra mažos ir vidutinės įmonės, tačiau kuriose dirba mažiau nei 750 darbuotojų ir (arba) kurių apyvarta neviršija 200 mln. EUR per metus, jeigu toks pagalbos gavėjas įvykdo visas kitas Rekomendacijoje 2003/361/EB nustatytas sąlygas, skiriama 20 % pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių investicijų, kurios yra išvardytos 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairėse ir atitinka tose gairėse nustatytus atitinkamus reikalavimus.

(43) Jeigu šiose gairėse nenurodyta kitaip, (pvz., dėl pagalbos, susijusios su aplinkos apsauga), Komisija tvirtins investicijų pagalbą iki didžiausios sumos, nustatytos atitinkamoms valstybėms narėms 2007–2013 m. patvirtintame regioninės pagalbos žemėlapyje ir kriterijus regioninei pagalbai gauti

atitinkančiuose regionuose esančioms žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančioms bendrovėms, kuriose dirba ne mažiau kaip 750 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta yra ne mažesnė kaip 200 mln. EUR, tik jeigu jos atitinka visus 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairėse nustatytus reikalavimus. Tokių reikalavimų neatitinkančios investicijos paprastai bus laikomos nesuderinamos su Sutartimi. Pagalba, susijusi su produktų, skirtų pienui ir pieno produktams imituoti arba pakeisti, gamyba ir prekyba, negali būti skiriama.

- (44) Paramą panaudoti įrangai pirkti Komisija pripažins suderinama su Sutartimi, tik jei tokia pagalba bus skiriama mažoms ir vidutinėms įmonėms.
- (45) Apie investicijų pagalbą, kurių kriterijus atitinkančios išlaidos viršys 25 mln. EUR, arba jeigu faktinė pagalbos suma viršys 12 mln. EUR, turi būti pranešta Komisijai pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį.
- (46) Prie pranešimų apie investicinę pagalbą žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančioms bendrovėms turi būti pridedami dokumentai, įrodantys, kad parama siekiama įgyvendinti aiškiai apibrėžtus tikslus, rodančius nustatytus struktūrinius ir teritorinius poreikius bei struktūrinius trūkumus.
- (47) Kai pagal bendrą rinkos organizavimą, įskaitant iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) lėšų finansuojamas tiesioginės paramos schemas, numatomi gamybos arba Bendrijos paramos apribojimai, taikomi individualiems ūkininkams, ūkiams arba perdirbimo įmonėms, investicijos, dėl kurių gamyba gali padidėti labiau nei nustatyti apribojimai, valstybės lėšomis neremiamos.

IV.C. Pagalba aplinkosaugai ir gyvūnų gerovei remti

(48) Jei aiškiai nenurodyta kitaip, šio poskirsnio nuostatos taikomos tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) skiriamai pagalbai.

IV.C.1. Bendrieji principai

(49) Siekdama apibrėžti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

a) pagal Sutarties 174 straipsnį Bendrijos aplinkos politika siekiama aukšto apsaugos lygio atsižvelgiant į skirtingų Bendrijos regionų būklės įvairovę. Ši politika yra grindžiama atsargumo principu bei principais, pagal kuriuos reikia imtis prevencinių veiksmų, kad žala aplinkai pirmiausia turėtų būti atitaisoma ten, kur yra jos šaltinis, ir kad žalą atlygina teršėjas;

b) visos pagalbos aplinkosaugai žemės ūkio sektoriuje schemas turėtų atitikti Bendrijos aplinkos politikos bendruosius tikslus. Pagalbos schemas, kuriose nepakankamai dėmesio skiriama principui žalą pirmiausia atitaisyti ten, kur jos šaltinis, arba „teršėjas moka“

principui, negali būti laikomos suderinamomis su bendraisiais interesais, ir todėl Komisija negali jų patvirtinti;

c) nuo tada, kai 1999 m. buvo priimtos Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje⁽¹⁸⁾, Bendrijos valstybės pagalbos aplinkosaugai politika pvz., susijusi su pagalba veiklos išlaidoms kompensuoti arba su pagalba atsinaujinančiai energijai, labai pasikeitė. Dalis 1999 m. gairėse nustatytos valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje taisyklių šiandien yra griežtesnės nei taikomosios kitiems sektoriams. Siekama išvengti diskriminacijos ir leisti valstybėms narėms įgyvendinti aplinkos politiką visuose sektoriuose, Komisija kitiems sektoriams sukurtas taisykles įvairiais atvejais taikė ir žemės ūkio sektoriui. Todėl be įvairių tik žemės ūkio sektoriui būdingų priemonių, pvz., paramos agrarinei aplinkosaugai, žemės ūkio sektoriui ateityje bus taikomos ir Bendrijos valstybės pagalbos aplinkos apsaugai gairės⁽¹⁹⁾;

d) Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 3 ir 4 straipsniuose nustatyti įpareigojimai ūkininkams laikytis tam tikrų teisės aktuose nustatytų valdymo reikalavimų. 5 straipsnyje nustatytas įpareigojimas žemės ūkio paskirties žemę išlaikyti geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės. Valstybės pagalba, kuriai taikomos šio skirsnio nuostatos, negali būti skiriama minėtų sąlygų neįvykdžiusiems ūkininkams; ji taip pat negali būti skiriama vien už šių sąlygų vykdymą, išskyrus, kai tai specialiai numatyta Reglamente (EB) Nr. 1698/2005, visų pirma Natura 2000 išmokoms;

e) pagalba investicijoms pirminės gamybos srityje bus vertinama pagal IV.A. skirsnyje pateiktas bendrąsias taisykles.

IV.C.2. Pagalba agrarinės aplinkosaugos arba gyvūnų gerovės išipareigojimams vykdyti

IV.C.2.a. Analizė

(50) Siekdamas apibrėžti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

a) Reglamente (EB) Nr. 1698/2005 ypač jo 39 ir 40 straipsniuose nustatyta Bendrijos paramos ekologiškiems žemės ūkio produktų gamybos būdams, padedantiems išsaugoti kraštovaizdį, ir gyvūnų gerovės išmokų sistema. Papildomos sąlygos ir instrukcijos nustatytos Komisijos priimtose įgyvendinimo taisyklėse. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnio 4 dalį draudžiama skirti valstybės pagalbą ūkininkams, kurie prisiima agrarinės aplinkosaugos arba gyvūnų gerovės išipareigojimų, neatitinkančių jo 39 ir 40 straipsniuose nustatytų reikalavimų;

b) pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnio 4 dalį, taikant to paties reglamento 39 straipsnio 4 dalį ir 40 straipsnio 3 dalį, deramai pagrįstais atvejais gali būti skiriama papildoma pagalba, viršijanti priede nustatytas didžiausias sumas. Be to, išimtiniais atvejais gali būti taikomos tinkamai pagrįstos nukrypti leidžiančios nuostatos dėl minimalios tų išipareigojimų trukmės, kaip nustatyta to paties reglamento 39 straipsnio 3 dalyje ir 40 straipsnio 2 dalyje. Dėl aiškumo būtų naudinga nustatyti sąlygas šioms specialioms valstybės pagalbos nuostatoms taikyti. Didesnė parama paprastai turėtų būti tvirtinama tik už išipareigojimus, kai iš esmės pakeičiama žemės ūkio praktika ir galima įrodyti jos teigiamą poveikį aplinkai. Reikėtų siekti, kad tokios didelės nekintamos paramos sumos, skiriamos už hektarą arba gyvūną, nesukeltų bendro valstybėms narėms skiriamos paramos dydžio nesubalansuotumo arba jo nepadidintų.

IV.C.2.b. Pagalba agrarinės aplinkosaugos arba gyvūnų gerovės išipareigojimams vykdyti politika

(51) Pagalba agrarinės aplinkosaugos arba gyvūnų gerovės išipareigojimams vykdyti laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jei ji atitinka visus Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 39 arba 40 straipsniuose ir Komisijos priimtose atitinkamose įgyvendinimo taisyklėse nustatytus reikalavimus.

(52) Pranešdamos apie valstybės pagalbą agrarinės aplinkosaugos arba gyvūnų gerovės išipareigojimams vykdyti, valstybės narės turi išipareigoti šias schemas suderinti su atitinkamais Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 arba Komisijos priimtų jo įgyvendinimo taisyklių pakeitimais.

(53) Valstybė narė, norinti skirti papildomą pagalbą, viršijančią pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 39 straipsnio 4 dalį ir 40 straipsnio 3 dalį nustatytas didžiausias sumas, pateikia įrodymus, kad priemonė atitinka visus tame reglamente ir atitinkamose įgyvendinimo taisyklėse nustatytus reikalavimus. Ji taip pat pateikia papildomas pagalbos išmokas pagrindžiantį dokumentą, pateikdama ir išsamų išlaidų, patirtų dėl negautų pajamų, ir papildomų dėl išipareigojimo atsirandančių išlaidų sąrašą.

(54) Pagalba, viršijanti Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 priede nustatytas sumas, laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, iš principo tik jeigu ji skiriama papildomoms išlaidoms arba negautoms pajamoms, dėl kurių pateikiami įrodymai, kompensuoti, atsižvelgiant į konkrečias tinkamai pagrįstas aplinkybes, už išipareigojimus, kai iš esmės pakeičiama žemės ūkio praktika ir galima įrodyti jos teigiamą poveikį aplinkai. Todėl didesnė pagalba neskiriama ūkininkams, siūlanties tiesiog nekeisti konkrečioje žemėje taikomos praktikos

⁽¹⁸⁾ OL C 232, 2000 8 12, p. 19

⁽¹⁹⁾ OL C 37, 2001 2 3, p. 3.

(pvz., kai ekstensyvaus ganymo nepakeičia intensyvesnė gamyba), nebent gali būti įrodyta, kad tai duoda ypatingos naudos aplinkai.

- (55) Jei valstybė narė nori kompensuoti sandorio išlaidas, patirtas dėl agrarinės aplinkosaugos ir gyvūnų gerovės išsipareigojimų, ji turi pateikti įtikinamą įrodymų, kad tokių išlaidų buvo, pvz., pateikti tokių ūkių ir išsipareigojimų nepriėmusių ūkių išlaidų palyginimą. Todėl Komisija įprastomis aplinkybėmis nepatvirtins pagalbos sandorio išlaidoms, patirtoms tęsiant praeityje prisiimtus agrarinės aplinkosaugos ir gyvūnų gerovės išsipareigojimus, kompensuoti, nebent valstybė narė įrodo, kad tokių išlaidų vis dar atsiranda arba kad atsirado naujų sandorio išlaidų.
- (56) Jei sandorio išlaidos skaičiuojamos remiantis vidutinėmis išlaidomis ir (arba) vidutiniais ūkiais, valstybės narės turėtų įrodyti, kad ypač dideli ūkiai negauna per didelių kompensacijų. Paskaičiuodamos kompensaciją, valstybės narės atsižvelgia į tai, ar tos sandorio išlaidos tenka vienam ūkiui ar vienam hektarui.
- (57) Pagalba negamybinių investicijų išlaidoms, siejamoms su agrarinės aplinkosaugos išsipareigojimų vykdymu, padengti gali būti kompensuojama iki 100 % visų pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių išlaidų. Dėl to negamybinių investicijų neturėtų padidėti grynoji ūkio vertė ar pelningumas.
- (58) Jei išimtinu atveju valstybė narė pasiūlo skirti valstybės pagalbą už trumpesnės nei nustatyta pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 trukmės išsipareigojimus, ji turėtų tai išsamiai pagrįsti. Be to, ji turėtų įrodyti, kad visas priemonės poveikis aplinkai gali būti pasiektas per pasiūlytą trumpesnę laiką. Siūloma pagalbos suma turėtų atitikti trumpesnę prisiimtų išsipareigojimų trukmę.

IV.C.3. Natura 2000 išmokos ir su Direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos

IV.C.3.a. Analizė

- (59) Nustatant būsimąją politiką pirmiausia buvo atsižvelgta į toliau išdėstytas aplinkybes:
- a) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 38 straipsnyje nustatoma Bendrijos parama, skiriama ūkininkams siekiant kompensuoti dėl sunkumų, atsiradusių atitinkamose vietovėse patirtas išlaidas ir negautas pajamas įgyvendinant 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvą 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos⁽²⁰⁾, 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių

buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos⁽²¹⁾ bei 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB, nustatančią Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus⁽²²⁾;

- b) priešingai nei nustatyta 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies pakeičiančio bei panaikinančio tam tikrus reglamentus⁽²³⁾ 16 straipsnyje, Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 38 straipsnyje kompensacija numatoma tik dėl a punkte minėtų trijų direktyvų. Todėl valstybės pagalba negautoms pajamoms arba papildomoms išlaidoms, patirtoms įgyvendinant kitas Bendrijos standartus, kompensuoti nebeturėtų būti skiriama pagal šio skirsnio nuostatas;
- c) valstybės pagalba neskiriama išlaidoms, patirtoms tiesiog laikantis Reglamente (EB) Nr. 1782/2003 nustatytų reikalavimų dėl bendrosios išmokos ūkiui ir laikantis to reglamento 5 straipsnyje nustatyto įpareigojimo išlaikyti žemės ūkio paskirties žemę geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės, kompensuoti.

IV.C.3.b. Politika

- (60) Komisija pripažins, kad valstybės pagalba yra suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 38 straipsnyje ir Komisijos priimtose įgyvendinimo taisyklėse nurodytus reikalavimus. Bus leidžiama skirti pagalbą tik už išsipareigojimus, apimančius daugiau nei kompleksinio paramos susiejimo reikalavimus ir Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 5 straipsnyje nustatytas sąlygas. Pagalba, pažeidžianti „teršėjas moka“ principą, turėtų būti skiriama tik išimtiniais atvejais, laikinai ir laipsniškai mažinant sumas.

IV.C.4. Kita pagalba aplinkos apsaugai

- (61) Ūkininkams skiriama su aplinkos apsauga susijusi investicijų pagalba aptariama IV.A. skirsnyje.
- (62) Kitokią pagalbą aplinkos apsaugai Komisija svarstys, remdamasi Bendrijos valstybės pagalbos aplinkos apsaugai gairėmis, kurios yra taikomos žemės ūkio sektoriui. Tas gaires iš dalies pakeitus arba pakeitus naujomis, būtų taikomos naujos nuostatos, išskyrus kai taisyklėse nurodoma kitaip.

⁽²¹⁾ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

⁽²²⁾ OL L 327, 2000 12 22, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1).

⁽²³⁾ OL L 160, 1999 6 26, p. 80. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 277, 2005 10 21, p. 1).

⁽²⁰⁾ OL L 103, 1979 4 25, p. 1.

(63) Pagalba aplinkos apsaugai, skiriama žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančioms bendrovėms, laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jei ji atitinka visas sąlygas, nurodytas Bendrijos valstybės pagalbos aplinkos apsaugai gairėse. Taikant IV.B. skirsnyje pateiktas investicijų pagalbos taisykles, gali būti nustatytas didesnis maksimalus aplinkos apsaugai skiriamos investicijų pagalbos dydis.

IV.D. Pagalba nuostoliams, patirtiems dėl kliūčių tam tikruose vietovėse, kompensuoti

(64) Šis poskirsnis taikomas tik už pirminės produkcijos gamybą (ūkininkams) skirtai paramai.

IV.D.1. Analizė

(65) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 37 straipsnyje nustatytos didžiausios išmokos dėl gamtinių kliūčių kalnuotose vietovėse (250 EUR už ŽŪN hektarą) ir didžiausios išmokos kitose vietovėse, kuriose yra kliūčių (150 EUR už ŽŪN hektarą). Didžiausias sumas viršijančios išmokos gali būti skiriamos tinkamai pagrįstais atvejais, jei vidutinė tų valstybės narės lygmeniu skirtų išmokų suma neviršija didžiausios sumos. Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnio 3 dalyje draudžiama skirti valstybės pagalbos išmokas ūkininkams, siekiant kompensuoti dėl gamtinių kliūčių patirtus nuostolius kalnuotose vietovėse ir kitose vietovėse, kuriose yra kliūčių, jeigu tos išmokos neatitinka 37 straipsnyje nurodytų sąlygų. Tačiau tinkamai pagrįstais atvejais gali būti skiriama papildoma pagalba, viršijanti pagal 37 straipsnio 3 dalį nustatytas sumas.

(66) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 94 straipsnio trečią pastraipą, 37 straipsnis ir 88 straipsnio 3 dalis taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į Tarybos aktą, priimtą Sutarties 37 straipsnyje nustatyta tvarka. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 93 straipsnio 1 dalį iki minėto termino toliau galioja atitinkamos Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 nuostatos, visų pirma to reglamento 14 straipsnio 2 dalies, 15 straipsnio ir 51 straipsnio 3 dalies nuostatos. 2003 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1783/2003 iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai⁽²⁴⁾ buvo padidinta nuo 200 EUR iki 250 EUR didžiausia vidutinė suma už hektarą, kurią galima skirti remiantis Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 15 straipsniu, tinkamai objektyvioms aplinkybėms pagrįstais atvejais. Priešingai nei nurodyta Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnio 3 dalyje, Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 51 straipsnio 3 dalyje draudžiama skirti valstybės pagalbą, viršijančią reglamento priede nustatytą didžiausią sumą, t. y. valstybės pagalbą, viršijančią vidutiniškai 250 EUR už hektarą.

(67) Reikėtų nustatyti nuoseklų pripažintų kliūčių ekonominio poveikio apskaičiavimo metodą, pagrįstą Komisijos įgyta patirtimi. Šiuo metodu pirmiausia turėtų būti užtikrinta, kad kompensacija dėl gamtinių kliūčių ekonominio poveikio nebūtų pernelyg didelė.

(68) Reikėtų išvengti konkurencijos iškraipymo ir didelių neatitikimų skiriant bendrą paramą valstybėse narėse. Todėl reikėtų nustatyti viršutinę kompensacijos ribą.

(69) Taisyklės gali būti peržiūrėtos, išgaliojus Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 37 straipsniui ir 88 straipsnio 3 daliai.

IV.D.2. Politika

(70) Kol išgalios Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 37 straipsnis ir 88 straipsnio 3 dalis, Komisija pripažins valstybės pagalbą suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 14 straipsnio 1 dalies, 14 straipsnio 2 dalies pirmųjų dviejų įtraukų ir 15 straipsnio reikalavimus, visas Komisijos priimtas to reglamento įgyvendinimo taisykles ir jei pagalbos gavėjai atitiks visus kompleksinio susiejimo reikalavimus.

(71) Kai valstybės pagalbos priemonės taikomos kartu su parama, skiriama pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1257/1999, bendra ūkininkui skirtos paramos suma negali viršyti sumų, nustatytų pagal to reglamento 15 straipsnį.

(72) Išgaliojus Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 37 straipsniui ir 88 straipsnio 3 daliai, Komisija pripažins valstybės pagalbą suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus tuose straipsniuose nurodytus reikalavimus ir visas Tarybos ar Komisijos priimtas įgyvendinimo taisykles.

(73) Visais atvejais pagal Reglamentą (EB) Nr. 1257/1999 ir Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 skirta valstybės pagalba laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, tik jeigu ji atitinka tokias sąlygas:

a) valstybė narė privalo įrodyti, kad joje yra minimų kliūčių, ir turi pateikti įrodymus, kad mokėtina kompensacijos suma jokiu būdu neviršys tų kliūčių ekonominio poveikio;

b) kompensacinių išmokų dydis turi būti proporcingas kliūčių ekonominiam poveikiui. Todėl išmokų dydis diferencijuojamas atsižvelgiant į santykinį kliūčių poveikį skirtingose vietovėse, kuriose yra kliūčių. Tai reiškia, kad jei vidutinis kliūčių poveikis viename lygiaverčių ūkių hektare skiriasi, pavyzdžiui, 20 %, kompensacinės išmokos diferencijuojamos atitinkamai;

⁽²⁴⁾ OL L 270, 2003 10 21, p. 70.

- c) skaičiuojant kompensacinių išmokų sumą gali būti atsižvelgiama tik į žmogui nepavaldžių nuolatinių kliūčių ekonominį poveikį. Neturi būti atsižvelgiama į struktūrinius sunkumus, kuriuos galima pašalinti modernizuojant ūkius, arba į tokius veiksnius, kaip mokesčiai, subsidijos ar bendrosios žemės ūkio politikos reformos įgyvendinimas;
- d) Komisija tikrins, ar nėra kompensacijos permokos, bei tikrins išmokų proporcingumą, naudodama Bendrijos lygmeniu suderintas statistines priemones. Kai tokių priemonių nėra arba jų nepakanka, naudojami kiti duomenys, jeigu Komisija gali patvirtinti, kad jie yra pakankamai tipiškai patikrinimui atlikti;
- e) kompensacinės išmokos turi atitikti kliūčių viename hektare ekonominio poveikio vidurkį;
- f) kompensacijos suma, kurią galima skirti, paprastai nustatoma toje pačioje valstybėje narėje lyginant vidutines pajamas iš vieno ūkių hektaro vietovėse, kuriose yra kliūčių, su tokio paties dydžio tuos pačius produktus gaminančių ūkių, esančių vietovėse, kuriose kliūčių nėra, pajamomis. Pajamos, į kurias reikia atsižvelgti nustatant minėtą sumą, turi būti tiesioginės ūkininkavimo pajamos, neatsižvelgiant į sumokėtus mokesčius ar gautas subsidijas. Jeigu laikoma, kad visa valstybė narė sudaryta iš vietovių, kuriose yra kliūčių, tuomet lyginama su panašiomis vietovėmis kitose valstybėse narėse, kuriose gamybos sąlygas, pirmiausia susijusias su klimatu ir geografija, galima veiksmingai palyginti su sąlygomis toje pirmoje valstybėje narėje.
- (74) Vadovaudamasi kaimo plėtros taisyklėmis Komisija pasilieka teisę reikalauti, kad tam tikrą dydį viršijantiems ūkiams išmokos būtų laipsniškai mažinamos. Todėl pranešimuose turi būti tiksliai nurodomas ūkio, kuriems bus mokami šie mokėjimai, dydis.

IV.E. Pagalba už standartų laikymąsi

- (75) Šis poskirsnis taikomas tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) skirtai paramai.

IV.E.1. Analizė

- (76) Siekdama apibrėžti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:
- a) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 31 straipsnyje numatyta skirti paramą ūkininkams siekiant iš dalies padengti dėl aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, gyvūnų ir augalų sveikatos, gyvūnų gerovės ir darbo saugos srityse standartų taikymo patirtas išlaidas ir negautas pajamas;
- b) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 85 straipsnio 5 dalyje draudžiama skirti valstybės pagalbą ūkininkams, kurie prisitaiko prie reiklų Bendrijos teisės aktais pagrįstų

standartų aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, gyvūnų ir augalų sveikatos, gyvūnų gerovės ir darbo saugos srityse, jeigu tai neatitinka 31 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Tačiau gali būti skiriama papildoma pagalba, viršijanti didžiausias pagal tą straipsnį nustatytas sumas, siekiant padėti ūkininkams laikytis nacionalinių teisės aktų, kurie yra griežtesni nei Bendrijos standartai;

- c) jeigu nėra Bendrijos teisės aktų, Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 88 straipsnio 6 dalyje draudžiama skirti valstybės pagalbą ūkininkams, kurie prisitaiko prie reiklų nacionaliniais teisės aktais pagrįstų standartų aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, gyvūnų ir augalų sveikatos, gyvūnų gerovės ir darbo saugos srityse, jeigu tai neatitinka 31 straipsnyje nustatytų reikalavimų. Tačiau taikant 31 straipsnio 2 dalį, gali būti skiriama papildoma pagalba, viršijanti priede nustatytas didžiausias sumas, jeigu tai pateisinama pagal 31 straipsnį;
- d) siekiant pakankamo aiškumo, reikėtų patikslinti sąvokas, kas gali būti laikoma „didele įtaka tipinėms ūkio veiklos sąnaudoms“ ir „daug ūkininkų“;
- e) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 31 straipsnyje nustatyta, kad bendra kompensacijos suma, kurią gali gauti ūkininkas per penkerių metų laikotarpį dėl to, jog patyrė išlaidų ir negavo pajamų laikydamasis vieno ar kelių išvardytų standartų, turi būti didesnė kaip 10 000 EUR. Skirta valstybės pagalba, labai viršijanti minėtą sumą, galėtų būti konkurencijos iškraipymų priežastimi, ypač tuo atveju, jei valstybėse narėse ar regionuose yra didelių rėmimo lygio skirtumų. Be to, dideli ūkiai galės geriau susidoroti su poveikiu veiklos išlaidoms, susijusioms su naujais privalomais standartais. Taigi reikėtų nustatyti nekintamą didžiausią paramos dydį;
- f) parama už naujų standartų, kurie nėra paremti Bendrijos standartais, laikymąsi skiriama tik toms išlaidoms padengti, kurios patirtos laikantis tokių standartų, galinčių iš esmės pasunkinti tų ūkininkų gebėjimą konkuruoti.

IV.E.2. Politika

- (77) Komisija pripažins valstybės pagalbą suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 31 straipsnyje ir 88 straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytus reikalavimus bei visas Komisijos priimtas įgyvendinimo taisykles.
- (78) Parama, viršijančia Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 priede nurodytą didžiausią ribą, neturėtų būti kompensuojama daugiau negu 80 % ūkininkų patirtų išlaidų ir negautų

pajamų. Apskritai, ir atsižvelgiant į Bendrijos paramą, kuri gali būti skiriama, paramos suma vienam ūkiui negali viršyti 12 000 EUR. Tuo atveju, kai kompensacija mokama dėl daugiau kaip vieno standartų laikymosi, ši suma neturi būti viršyta per bet kurį penkerių metų laikotarpį.

(79) Skirti paramą, susijusią su standartų laikymusi, galima tik tuomet, jeigu, skaičiuojant vidutiniam sektoriaus ūkiui ir valstybei narei, kurios atžvilgiu taikomi standartai, įrodoma, kad tiesiogiai dėl standartų:

- a) ne mažiau kaip 5 % padidėjo veiklos išlaidos, susijusios su produktu ar produktais, kurių atžvilgiu taikomi standartai; arba
- b) negauta pajamų, sudarančių ne mažiau kaip 10 % grynojo pelno, gauto iš produkto ar produktų, kurių atžvilgiu taikomi standartai.

(80) Skirti paramą galima tik tuomet, jeigu ji susijusi su standartais, kurie lemia tokį veiklos išlaidų padidėjimą arba bent 25 % pajamų negavimą, kuri patiria visi (sub) sektoriaus ūkiai valstybėje narėje, kuriai taikomas standartas.

(81) Nacionalinių standartų atveju valstybė narė turi įrodyti, kad dėl atitinkamo standarto įvedimo nacionaliniu lygmeniu gali būti labai apsunkintas susijusių gamintojų gebėjimas konkuruoti. Tokių sunkumų įrodymas grindžiamas vidutinių (sub)sektoriaus ūkių, kuriems taikomas standartas, vidutinio grynojo pelno marža.

IV.F. Pagalba veiklą pradedantiems jauniems ūkininkams

(82) Šis poskirsnis taikomas tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) skirtai paramai.

IV.F.1. analizė

(83) Parama veiklą pradedantiems jauniems ūkininkams siekiama paskatinti viso sektoriaus vystymąsi ir kaimo vietovėse užkirsti kelią gyventojų mažėjimui. Todėl Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 22 straipsnyje nustatyta Bendrijos pagalbos schema pradedantiems jauniems ūkininkams.

IV.F.2. Politika

(84) Komisija pripažins valstybės pagalbą veiklą pradedantiems jauniems ūkininkams, suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus bei visas Komisijos priimtas įgyvendinimo taisykles.

IV.G. Pagalba anksčiau pasitraukus iš prekinės žemės ūkio gamybos arba nutraukus ūkininkavimo veiklą

(85) Šis poskirsnis taikomas tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) skirtai paramai.

IV.G.1. Analizė

(86) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

— Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 23 straipsnyje numatyta skirti paramą anksčiau pasitraukus iš prekinės žemės ūkio gamybos. Jeigu jose taikomi reikalavimai nutraukti komercinę ūkininkavimo veiklą visam laikui ir galutinai, tokios schemos turi tik nedidelį poveikį konkurencijai, bet prisideda prie ilgalaikio viso sektoriaus vystymosi.

IV.G.2. Būsimoji politika

(87) Komisija pripažins valstybės pagalbą anksčiau pasitraukus iš prekinės žemės ūkio gamybos suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 23 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Komisija leis mokėti išmokas, viršijančias tame reglamente nustatytas didžiausias sumas, jeigu valstybė narė įrodys, kad tokios išmokos nėra perduodamos vis dar ūkininkaujantiems asmenims.

(88) Komisija patvirtins valstybės pagalbą, skirtą ūkininkams nutraukti visą žemės ūkio veiklą, jeigu ją skiriant bus taikomi reikalavimai visam laikui ir galutinai nutraukti komercinę ūkininkavimo veiklą.

IV.H. Pagalba gamintojų grupėms

IV.H.1. Analizė

(89) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į toliau išdėstytas aplinkybes. Kadangi žemės ūkio gamybos pobūdis yra skirtingas, Komisija paprastai palankiai įvertino veiklos pradėjimui skirtą pagalbą, kuria norima paskatinti gamintojų grupių kūrimą, kad būtų apjungti ūkininkai siekiant koncentruoti tiekimą ir pritaikyti jų produkciją prie rinkos reikalavimų. Siekiant daugiau dėmesio skirti mažų gamintojų grupių rėmimui ir norint išvengti didelių skirtinos paramos sumų, tokią pagalbą reikėtų skirti tik mažoms ir vidutinėms įmonėms, nustatant didžiausią sumą.

IV.H.2. Politika

(90) Komisija pripažins valstybės pagalbą gamintojų grupių kūrimuisi suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies

c punktu, jeigu ji atitiks visus [Išimties tvarkos reglamento projekto 9 straipsnyje] nustatytus reikalavimus.

- (91) Šis skirsnis netaikomas pagalbai kitoms žemės ūkio asociacijoms, kurios vykdo veiklą žemės ūkio gamybos lygiu, pavyzdžiui, atlieka abipusio palaikymo, paramos ūkiams ir ūkių valdymo tarnyboms funkcijas, tačiau nedalyvauja bendrai pritaikant pasiūlą prie rinkos. Tačiau Komisija taikys šiame skirsnyje nurodytus principus pagalbai, skirtai kompensuoti gamintojų asociacijų, atsakingų už kilmės nuorodą arba kokybės žymenų naudojimo priežiūrą, veiklos pradėjimo išlaidas.
- (92) Gamintojų grupėms arba asociacijoms skiriama pagalba su veiklos pradėjimu nesusijusioms išlaidoms kompensuoti, kaip antai investicijos ar rėmimo veikla, bus vertinama pagal tokią pagalbą reglamentuojančias taisykles.
- (93) Pagal šį skirsnį patvirtintoms pagalbos schemoms bus taikoma sąlyga, kad jas būtų galima koreguoti atsižvelgiant į visus bendrą rinkos organizavimą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus.
- (94) Kaip pagalbos skyrimo gamintojų grupėms arba asociacijoms alternatyva gali būti tiesiogiai gamintojams skiriama pagalba iki to paties dydžio siekiant per pirmus penkerius metus nuo grupės įsteigimo padengti jų įnašus į grupių valdymo išlaidas. Komisija nepatvirtins valstybės pagalbos šiame skirsnyje nurodytoms išlaidoms kompensuoti, jei jas patiria didelės įmonės.

IV.I. Pagalba už žemės sklypų perskirstymą

IV.I.1. Analizė

- (95) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:
- a) parama už žemės sklypų perskirstymą galima skatinti viso sektoriaus plėtrą ir patobulinti infrastruktūrą. Todėl Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 30 straipsnyje numatyta Bendrijos paramos schema už žemės sklypų perskirstymą.
- b) Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriui 2000–2006 m. buvo nustatytos taisyklės, reglamentuojančios paramos skyrimą už žemės sklypų perskirstymą; šios paramos tikslas buvo remti žemės ūkio sklypų pakeitimą ir skatinti ekonomiškai perspektyvių ūkių kūrimą;
- c) patirtis parodė, kad pagalba už žemės sklypų perskirstymą gali būti skiriama ir toliau, nes ji prisideda prie žemės ūkio sektoriaus plėtos, o jos poveikis konkurencijai ribotas.

IV.I.2. Politika

- (96) Komisija pripažins valstybės pagalbą už žemės sklypų perskirstymą suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus [Išimties tvarkos reglamento projekto] 13 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

IV.J. Pagalba kokybiškų žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai skatinti

IV.J.1. Analizė

- (97) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:
- a) pagalbos priemonėmis, kuriomis siekiama pagerinti žemės ūkio produktų kokybę, paprastai padidinama žemės ūkio produktų gamybos vertė ir padedama visam sektoriui prisitaikyti prie vartotojų paklausos, pasižyminčios didėjančiu kokybės poreikiu. Apskritai, Komisija palankiai įvertino tokią pagalbą. Tačiau patirtis parodė, kad dėl tokių pagalbos priemonių gali kilti konkurencijos sąlygų iškraipymo pavojus ir gali būti sutrikdyta valstybių narių prekyba taip, jog tai prieštarautų bendram interesui. Toks pavojus pirmiausia kyla tuomet, kai skiriamos didelės pagalbos sumos arba jei pagalbos išmokos toliau mokamos po to, kai pagalba nebeteko skatinamojo poveikio ir dėl to ji įgyja pagalbos veiklos išlaidoms kompensuoti pobūdį;
- b) Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 32 straipsniu buvo įvesta specifinė maisto produktų kokybės schemose dalyvaujančių ūkininkų paramos priemonė. Valstybės pagalbos taisyklės turėtų būti suderintos su šia paramos priemone;
- c) tokių priemonių išlaidas didelės bendrovės turėtų sugebėti finansuoti pačios. Todėl parama turėtų būti skirta tik mažoms ir vidutinėms įmonėms; Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 priede nustatyta didžiausia ūkiui skirtina suma;
- d) dėl to, kad žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos bendrovės yra panašios, parama tokioms bendrovėms turėtų būti skiriama laikantis kitoms apdirbamosios pramonės įmonėms skirtos paramos taisyklių.

IV.J.2. Politika

- (98) Komisija pripažins valstybės pagalbą pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams), kuria siekiama paskatinti kokybiškų žemės ūkio produktų gamybą, suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus [Išimties tvarkos reglamento projekto] 14 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
- (99) Komisija pripažins valstybės pagalbą žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonėms, kuria siekiama paskatinti

kokybiškų žemės ūkio produktų gamybą, suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus Reglamento (EB) Nr. 70/2001 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

- (100) Komisija nepatvirtins pagalbos didelėms įmonėms šiame skirsnyje nurodytoms išlaidoms kompensuoti.
- (101) Investicijas, būtinas gamybos įrangai modernizuoti, įskaitant investicijas, reikalingas dokumentacijos sistemos administravimui ir gamybos proceso ir produktų kontrolės vykdymui, galima remti tik tuomet, jei ta pagalba skiriama laikantis atitinkamai IV.A. ir IV.B. skirsniuose nustatytų taisyklių.

IV.K. Techninės paramos teikimas žemės ūkio sektoriuje

IV.K.1. Analizė

- (102) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:
- Komisija palankiai vertina pagalbos schemas, skirtas teikti techninę paramą žemės ūkio sektoriuje. Tokia lanksti pagalba didina veiksmingumą ir profesionalumą Bendrijos žemės ūkyje ir taip prisideda prie jo ilgalaikio gyvybingumo, o konkurencijai turi tik labai nedidelį poveikį. Kadangi ūkininkų išlaidos, patiriamos naudojantis žemės ūkio technikos kooperatyvo paslauga, kai keičiamasi technika ir ūkyje naudojama darbo jėga, yra pasikartojančios išlaidos ir ūkininkų įprastinių veiklos sąnaudų dalis, joms kompensuoti skiriama paramą ateityje reikėtų apriboti iki *de minimis* paramos;
  - tokių priemonių išlaidas didelės bendrovės turėtų sugebėti finansuoti pačios. Todėl parama turėtų būti skirta tik mažoms ir vidutinėms įmonėms;
  - dėl to, kad žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos bendrovės yra panašios, parama tokioms bendrovėms turėtų būti skiriama laikantis kitoms apdirbamosios pramonės įmonėms suteiktos paramos taisyklių.

IV.K.2. Politika

- (103) Komisija pripažins pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) skiriamą valstybės pagalbą teikiant techninę paramą, suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus [Išimties tvarkos reglamento projekto 15 straipsnyje] nustatytus reikalavimus.

(104) Techninę paramą pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) gali skirti gamintojų grupės arba kitos organizacijos, nepriklausomai nuo jų dydžio.

(105) Komisija pripažins pagalbą, teikiant techninę paramą žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonėms, suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus Reglamento (EB) Nr. 70/2001 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

(106) Komisija nepatvirtins valstybės pagalbos, skirtos kompensuoti 104 ir 105 punktuose nurodytas išlaidas, jei jas patiria didelės įmonės.

(107) Kiekvienu konkrečiu atveju Komisija vertins valstybės pagalbą kitai veiklai, susijusiai su naujų technologijų populiarinimu, pavyzdžiui, pagrįstiems nedideliems bandomiesiems arba parodomiesiems projektams rengti. Valstybės narės pateikia aiškų projekto aprašymą, įskaitant paaiškinimą, kuo šis projektas yra originalus ir ar visuomenė suinteresuota jam teikti paramą (pvz., todėl, kad jis iki šiol dar nebuvo išbandytas) ir įrodyti, kad yra vykdomos šios sąlygos:

- dalyvaujančių įmonių skaičius turi būti ne didesnis ir bandomojo projekto trukmė ne ilgesnė nei reikia tinkamam bandymui atlikti;
- bendra vienai įmonei suteiktos paramos tokiems projektams vykdyti suma neturėtų per trejus finansinius metus viršyti 100 000 EUR;
- bandomojo projekto rezultatus reikėtų viešai paskelbti bent jau internete, pagalbos schemoje nurodytu adresu;
- kitų sąlygų, kurios, Komisijos nuomone, yra būtinos siekiant išvengti, kad schema neiškraipytų rinkos ar nevirstų pagalba veiklos išlaidoms kompensuoti.

IV.L. Pagalba gyvulininkystės sektoriui

IV.L.1. Analizė

(108) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

a) Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriui 2000–2006 m. buvo nustatytos taisyklės, reglamentuojančios paramos skyrimą gyvulininkystės sektoriui; šios pagalbos tikslas buvo remti Bendrijos gyvūnų genetinės kokybės išsaugojimą ir gerinimą;

b) patirtis parodė, kad ši pagalba turi būti skiriama ir toliau tik tada, jeigu ji tikrai prisideda prie gyvūnų genetinės kokybės išsaugojimo ir gerinimo; pagalba, skirta padengti dalį atskirų veislių patinų auginimo

išlaidų, negali būti laikoma atitinkančia šį tikslą, nes ji tik sumažina ūkininkų išlaidas, kurias jie paprastai turi patirti vykdydami savo veiklą;

- c) pagalba daliai išlaidų, susijusių su naujoviškų veislininkystės metodų arba praktikos įvedimu ūkiuose, padengti tam tikrą laikotarpį gali būti skiriama ir toliau dėl šių metodų naujoviškumo, nors ji ir sumažina ūkininkų išlaidas, kurias jie paprastai turėtų patirti vykdydami savo veiklą, pagalba neturėtų būti skiriama už dirbtinį apvaisinimą, nes jis nėra laikomas naujoviška praktika;
- d) gyvulių reprodukcija nėra tikroji pirminė produkcija; todėl investicijų pagalba gyvulių reprodukcijos centrams turėtų būti reglamentuojama taisyklėmis, taikomomis pagalbai žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonėms.
- e) šiame skirsnyje nurodytų priemonių išlaidas didelės bendrovės turėtų finansuoti pačios. Todėl parama turėtų būti skirta tik mažoms ir vidutinėms įmonėms.

IV.L.2. Politika

(109) Komisija pripažins valstybės pagalbą gyvulininkystės sektoriui suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus [Išimties tvarkos reglamento projekto] 16 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nustatytus reikalavimus. Komisija nepatvirtins pagalbos didelėms bendrovėms šiame skirsnyje nurodytoms išlaidoms kompensuoti.

IV.M. Valstybės pagalba atokiausiesiems regionams ir Egėjo jūros saloms

IV.M.1. Analizė

(110) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

- a) Reglamente (EB) Nr. 1698/2005 nurodytos konkrečios nukrypti leidžiančios nuostatos ir investicinės paramos ūkininkams ir gamybos bei prekybos įmonėms atokiausiuose regionuose ir mažosiose Egėjo jūros salose pagalbos dydžiai, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 2019/93. Į tuos pagalbos dydžius jau buvo atsižvelgta investicinei pagalbai skirtame skirsnyje;
- b) 2006 m. sausio 30 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 247/2006 nustatančio specialias žemės ūkio priemones atokiausiems Sąjungos regionams⁽²⁵⁾ 11 straipsnyje numatyta, kad priemonės, kurių imamasi pagal paramos programas atokiausiuose regionuose, privalo

atitikti Bendrijos teisės aktus ir būti suderinamos su kitomis Bendrijos politikos kryptimis ir priemonėmis, kurių pagal jas imamasi. Visų pirma, pagal Reglamentą (EB) Nr. 247/2006 negali būti finansuojamos tokios priemonės kaip:

- i) papildoma išmokų ar pagalbos schemų, nustatytų pagal bendrą rinkos organizavimą, parama, nebent remiantis objektyviais kriterijais įrodoma išimties būtinybė;
- ii) mokslinių tyrimų projektų rėmimas, mokslinių tyrimų projektų rėmimo priemonės arba priemonės, kurios atitinka Bendrijos finansavimo reikalavimus, nustatytus 1990 m. birželio 26 d. Tarybos sprendimu 90/424/EEB dėl išlaidų veterinarijos srityje⁽²⁶⁾;
- iii) priemonių, kurioms taikomas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, rėmimas;

c) nuo 2000 m. Komisija įgijo tik labai nedaug patirties atokiausiesiems regionams skirtų valstybės pagalbos priemonių srityje. Todėl sunku sudaryti bendrą priemonių, kurias būtų leidžiama naudoti tuose regionuose, aprašymą;

d) Reglamento (EB) Nr. 247/2006 16 straipsnyje nustatyta, kad Komisija gali leisti teikti pagalbą veiklos išlaidoms kompensuoti už Sutarties I priede nurodytus žemės ūkio produktus, kuriems taikomi Sutarties priedas ir 87, 88 ir 89 straipsniai, šiuos produktus gaminančiuose, perdirbančiuose ir parduodančiuose sektoriuose, siekiant sušvelninti konkrečias ūkininkavimo atokiausiuose regionuose kliūtis, atsirandančias dėl jų atokumo, izoliuotumo ir nutolimo;

e) Reglamento (EB) Nr. 247/2006 21 straipsnyje Ispanijai leidžiama teikti valstybės pagalbą tabakui auginti Kanarų salose.

IV.M.2. Politika

(111) Kiekvienu konkrečiu atveju Komisija vertins pasiūlymus teikti valstybės pagalbą, skirtą patenkinti tų regionų poreikį, remdamasi tiems regionams taikomomis konkrečiomis teisinėmis nuostatomis ir atsižvelgdama į atitinkamų priemonių suderinamumą su minėtiems regionams skirtomis kaimo plėtros programomis bei jų poveikį konkurencijai tuose regionuose ir kitose Bendrijos teritorijos dalyse.

⁽²⁵⁾ OL L 42, 2006 2 14, p. 1.

⁽²⁶⁾ OL L 224, 1990 8 18, p. 19. Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/782/EB (OL L 328, 2006 11 24, p. 57).

V. RIZIKOS IR KRIZIŲ VALDYMAS

V.A. Bendrosios nuostatos

- (112) Geras rizikos ir krizių valdymas yra pagrindinė tvaraus ir konkurencingo žemės ūkio sektoriaus Bendrijoje priemonė. Komisijos komunikatu dėl rizikos ir krizių valdymo žemės ūkyje neseniai buvo paskatinta diskusija⁽²⁷⁾. Per diskusiją Taryboje 2005 m.⁽²⁸⁾ buvo vieningai prieita prie išvados, kad valstybės pagalbai, skirtai rizikos ir krizių valdymo priemonėms remti, turi būti taikomos atitinkamos Bendrijos konkurencijos taisyklės. Taryba sutiko, kad tinkamos rizikos valdymo priemonės turi atitikti Bendrijos valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje gairių nuostatas. Valstybėse narėse buvo plačiai pritarta, kad nors valstybės finansavimas gali būti esminis dalykas pirmiausia naujų priemonių kūrimui ir sklandžiai jų taikymo pradžia, taip pat yra labai svarbi bendra atsakomybė, t. y. žemės ūkio gamintojų finansinis įnašas.
- (113) Tam tikroms rizikos ir krizių žemės ūkio sektoriuje rūšims valstybės pagalbos skyrimas gali būti tinkamos paramos priemonės. Tačiau visuomet reikia turėti omenyje, kad valstybė narė iš tiesų nėra įpareigota skirti valstybės pagalbą. Todėl panašių rizikos ar krizių atvejais vienos valstybės narės ar regiono gamintojai gali gauti paramą, o kitų valstybių narių ar regionų gamintojai – ne. Tokie rėmimo skirtumai gali lemti konkurencijos iškraipymus. Taigi leidžiant skirti valstybės pagalbą rizikai ir krizėms valdyti reikia, kaip ir skiriant kitų rūšių valstybės pagalbą, atsižvelgti į būtinybę išvengti pernelyg didelių konkurencijos iškraipymų. Reikėtų nustatyti, kad gamintojai skirtų minimalų įnašą atsiradus nuostoliams ar su tokiomis priemonėmis susijusioms išlaidoms, arba kitą lygiavertį įnašą siekiant sušvelninti konkurencijos iškraipymų riziką ir paskatinti rizikos mažinimą.
- (114) Su žemės ūkio sektoriui būdinga rizika ir krizėmis pirmiausia susiduria pirminės produkcijos gamintojai (ūkininkai). Paprastai žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonės turi didesnių galimybių išvengti rizikos. Todėl tam tikrų rizikos ir krizių rūšių paramą reikėtų skirti tik pirminei gamybai.
- (115) Valstybės pagalbą reikėtų skirti tik siekiant padėti ūkininkams, kurie susiduria su įvairiais sunkumais nepaisant to, kad ėmėsi tinkamų pastangų tokiai rizikai sumažinti. Valstybės pagalba neturėtų skatinti ūkininkų be reikalo rizikuoti. Ūkininkai patys turėtų priimti neapgalvoto gamybos būdo ar produktų pasirinkimo pasekmes.
- (116) Remdamasi šiais argumentais Komisija persvarstė visas esamas rizikos ir krizių valdymo priemones, kurios gali būti finansuojamos skiriant valstybės pagalbą. Šio persvarstymo išvada ta, kad esamas priemonių derinys yra tinkamas, bet jį reikėtų patobulinti remiantis patirtimi. Atsižvelgiant į vis dar tebevykstančius didelio masto vertinimus ir pakartotinius tyrimus Bendrijos gyvūnų ligų kompensavimo politikos srityje, reikės peržiūrėti skirsnį V. B.4, kai tik bus atliktas vertinimas.

(117) Dėl 2005 m. pirminei gamybai taikomos *de minimis* priemonės⁽²⁹⁾ valstybės narės turi papildomą galimybę skirti minimalią paramą greitai ir nesikreipiant į Komisiją leidimo. Žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekyba užsiimančios bendrovės gali būti papildomai remiamos jas įtraukiant į *de minimis* reglamento, taikomo ne žemės ūkio bendrovėms, taikymo sritį ir sudarant galimybę jas remti iki [200 000 EUR] kiekvienai bendrovei per trejus finansinius metus. Tačiau turi būti aišku, kad *de minimis* parama negalima išspėsti didesnių, dėl krizių atsiradusių ekonominių problemų. Bet kokia didesnė parama turi būti skiriama naudojant valstybės pagalbos sistemą, užtikrinančią, kad tą paramą kontroliuos Komisija ir kad bus išvengta konkurencijos iškraipymų.

(118) Suprantama, kad tik šiomis valstybės pagalbos taisyklėmis negalima sukurti arba pakeisti optimalaus krizių valdymo. Valstybės pagalba gali tam tikromis aplinkybėmis prie to tik prisidėti. Krizė gali kilti žaibiškai ir pareikalauti skubiai reaguoti. Norėdamos veiksmingai valdyti krizes valstybės narės turi iš anksto pagalvoti apie tai, kokias valstybės pagalbos priemones reikėtų taikyti. Valstybės narės pačios priima sprendimus dėl įvairių valstybės pagalbos ir paramos galimybių ir laiku parengia pagalbos schemas, kad kilus didelėms problemoms galėtų nedelsdamos juos pradėti naudoti. Priešingu atveju, kol bus skirta pagalba tiems, kuriems labiausia jos reikia, gali būti ilgai užgaišta rengiant kompensavimo sistemą, pranešant Komisijai ir laukiant jos leidimo.

V.B. Pagalba žemės ūkio produkcijai arba žemės ūkio gamybos priemonėms padarytai žalai kompensuoti

V.B.1. Bendrosios nuostatos

(119) Siekdama išvengti konkurencijos sąlygų iškraipymo rizikos Komisija mano, kad yra svarbu užtikrinti, jog pagalba, skirta kompensuoti įmonėms žalą, padarytą žemės ūkio produkcijai, atitinkamo nepalankaus įvykio atveju būtų išmokama kuo greičiau. Jeigu pagalba išmokama praėjus keleriems metams po minėto įvykio, kyla realus pavojus, kad tokia pagalba turės tokį patį ekonominį poveikį, kaip ir pagalba veiklos išlaidoms kompensuoti. Pirmiausia tai pasakytina apie atvejus, kai pagalbos lėšos pagal paraišką, kurios laiku nebuvo tinkamai įformintos dokumentais,

⁽²⁷⁾ COM(2005) 74.

⁽²⁸⁾ 2005 m. rugsėjo 15 d. Tarybos dokumentas Nr. 11120/05.

⁽²⁹⁾ 2004 m. spalio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1860/2004 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* valstybės pagalbai žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose (OL L 325, 2004 10 28, p. 4).

buvo išmokėtos atgaline data. Taigi, nesant konkretaus pagrindimo dėl, pavyzdžiui, įvykio pobūdžio ir masto arba uždelstos ar besitęsiančios žalos, Komisija nepatvirtins paraiškų gauti pagalbą, pateiktų vėliau negu treji metai po to, kai atsitiko įvykis ir neleis mokėti pagalbos lėšų vėliau negu ketveri metai nuo įvykio atsiradimo.

V.B.2. pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti

(120) Šis skirsnis taikomas visam žemės ūkio sektoriui.

(121) Komisija nuosekliai laikosi nuomonės, kad 87 straipsnio 2 dalies b punkte pateiktas sąvokas „gaivalinės nelaimės“ ir „ypatingi įvykiai“ reikia aiškinti atsargiai, nes jie sudaro išimtį iš bendrojo valstybės pagalbos nesuderinamumo su bendrąja rinka principo, nustatyto EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje. Tai patvirtino Europos Bendrijų Teisingumo Teismas⁽³⁰⁾. Iki šiol Komisija pripažino, kad žemės drebėjimai, lavinos, nuošliaužos ir potvyniai gali būti laikomi gaivalinėmis nelaimėmis. Siekdama palengvinti skubų krizių valdymą Komisija ateityje patvirtins pagalbos schemas, skirtas kompensuoti gaivalinių nelaimių – žemės drebėjimų, lavinų, nuošliaužų, potvynių ir kitų gaivalinių nelaimių – žalą, jeigu bus galima pateikti pakankamai tikslų jų aprašymą.

(122) Ypatingi įvykiai, kuriuos iki šiol Komisija pripažino, apima karą, vidaus neramumus arba streikus bei su tam tikromis išlygomis ir priklausomai nuo jų masto – svarbesnes branduolinių ar pramoninių avarijas ir didelius nuostolius sukėliantį gaisrus. Kita vertus, Komisija nesutinka, kad gaisras vienoje perdirbimo įmonėje, už kurį atlyginta pagal įprastą komercinio draudimo sutartį, galėtų būti laikomas ypatingu įvykiu. Gyvūnų arba augalų ligų protrūkių Komisija paprastai nesutinka laikyti gaivalinėmis nelaimėmis ar ypatingais įvykiais. Tačiau vienu atveju visiškai naujos gyvūnų ligos didelio masto protrūkį Komisija pripažino ypatingu įvykiu. Kadangi tokius įvykius iš esmės sunku numatyti, Komisija toliau vertins pagalbos skyrimo paraiškas kiekvienu atveju atskirai, remdamasi Sutarties 87 straipsnio 2 dalies b punktu ir atsižvelgdama į šioje srityje anksčiau įgytą patirtį.

(123) Įrodžius gaivalinių nelaimių ar ypatingų įvykių padarytą žalą, materialinę žalą Komisija leis atlyginti iki 100 %. Kompensacijos dydį paprastai reikėtų apskaičiuoti individualiam naudos gavėjui. Siekiant išvengiant per didelės kompensacijos išmokos, bet kokias mokėtinas išmokas, pavyzdžiui, draudimo išmokas, reikėtų išskaičiuoti iš pagalbos sumos. Komisija taip pat pripažins pagalbą dėl žemės ūkio gamybos priemonių sunaikinimo negautoms pajamoms kompensuoti, jeigu dėl to per kompensacija nebus per didelė. Visais atvejais Teisingumo Teismo

praktikoje reikalaujama, kad valstybė narė įrodytų tiesioginį ypatingo įvykio padarytos žalos ir valstybės pagalbos ryšį, ir kad būtų pateiktas kuo tikslesnis atitinkamo gamintojo patirtos žala įvertinimas.

V.B.3. Pagalba ūkininkams dėl nepalankių oro sąlygų padarytai žalai kompensuoti

(124) Šis poskirsnis taikomas tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) skirtai paramai.

V.B.3.1. Analizė

(125) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

a) Komisija nuosekliai laikosi nuomonės, kad nepalankios oro sąlygos, kaip antai: šaltis, kruša, ledas, lietus arba sausra, negali būti laikomos gaivalinėmis nelaimėmis, kaip apibrėžta 87 straipsnio 2 dalies b punkte. Tačiau dėl žalos, kurią tokie įvykiai gali padaryti žemės ūkio produkcijai arba žemės ūkio gamybos priemonėms, Komisija sutiko, kad tie atvejai gali būti prilyginami gaivalinėms nelaimėms, kai padarytos žalos lygis pasiekia tam tikrą įprasto produkcijos kiekio ribą. Kompensacijomis, mokamomis atsitikus tokiems gaivalinėms nelaimėms prilygintiems įvykiams, prisidedama prie ūkių sektoriaus vystymo ir jas mokėti gali būti leidžiama remiantis Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu;

b) skirtingai nuo ankstesnės Komisijos praktikos, atrodo, yra tinkamesnė vienoda mažiausia žalos riba – 30 % įprasto produkcijos kiekio visose teritorijose. Užtuot mažinus žalos lygį mažiau palankiose vietovėse, numaćius padidinti maksimalią kompensaciją būtų geriau atsižvelgta į tose vietovėse ūkininkaujantų ūkininkų ekonomines problemas;

c) kadangi žemės ūkio gamyba yra iš esmės skirtinga, atrodo, kad mažiausios ribos išlaikymas taip pat yra būtinas siekiant užtikrinti, jog oro sąlygomis nebūtų naudojamos kaip dingstimi mokėti veiklos išlaidų kompensacijų išmokas. Siekiant užtikrinti, kad ta mažiausia žalos riba yra pasiekta, ir priešingai negu buvo daroma anksčiau, taip pat reikėtų, jog mažiausia daugiametėms kultūroms, pavyzdžiui, vaismedžiams, padarytos žalos riba būtų pasiekta per vienerius, o ne per kelerius metus;

d) kai tik būdavo pasiekama mažiausia žalos riba, anksčiau Komisija sutikdavo, kad kompensacija taip pat būtų mokama pirmiesiems 30 % nuostolių

⁽³⁰⁾ Žr. 2004 m. lapkričio 11 d. sprendimą byloje C-73/03 Ispanija prieš Komisiją, 37 pastraipa; 2006 m. vasario 23 d. sprendimas byloje C-346/03 ir C-529/03 Giuseppe Atzeni ir kiti, 79 pastraipa.

padengti. Šios sistemos paradoksas buvo tas, kad įprastinėje vietovėje ūkininkaujantis ūkininkas, kurio nuostoliai siekdavo 29 %, negaudavo visiškai jokios kompensacijos; o 30 % nuostolių patyręs ūkininkas galėjo gauti 30 % kompensaciją. Tokia sistema gali tinkamai nepaskatinti ūkininkų dėti visų pastangų žalai sumažinti. Priešingai, tai gali būti ekonominė paskata pasiekti mažiausią žalos ribą, suteikiančią teisę gauti kompensaciją. Tokias paskatas reikėtų mažinti įvedant taisyklę, kad ūkininkas visada privalo dengti tam tikrus nuostolius;

- e) siekiant toliau gerinti rizikos valdymą ūkininkus reikėtų skatinti kur tik įmanoma sudaryti draudimo sutartis. Todėl nuo tam tikro momento ateityje reikėtų sumažinti kompensaciją dėl nepalankių oro sąlygų, mokamą ūkininkams, kurie nėra apdraudę atitinkamų produktų. Tik jeigu valstybė narė galės įtikinamai įrodyti, kad nepaisant visų tinkamų pastangų, ji neturėjo galimybės nebrangiai apsidrausti nuo tam tikrų įvykių ar nebrangiai apdrausti tam tikrus produktus, Komisija galėtų netaikyti šio reikalavimo;
- f) kai kuriose Bendrijos teritorijos dalyse vandens stygius gali palaipsniui tapti žemės ūkio gamybą nulemiančiu veiksniumi. Siekdami sumažinti sausros padarinius ūkininkai ir valstybės narės gali aktyviai prisidėti prie vandens išteklių valdymo. Todėl nereikėtų leisti mokėti kompensacijų dėl sausros valstybėse narėse, kurios nevisiškai įgyvendino Direktyvos 2000/60/EB 9 straipsnį žemės ūkio srityje ir kurios neužtikrina išlaidų, patirtų teikiant vandens paslaugas žemės ūkyje, susigrąžinimo;
- g) kaip ir anksčiau kompensacija dėl nepalankių oro sąlygų turėtų būti skiriama tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams). Žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančių bendrovių patiriama nepalankių oro sąlygų rizika turi būti laikoma įprastine verslo rizika. Jeigu tokios įmonės susiduria su ekonominiais sunkumais, kuriuos lemia nepalankios oro sąlygos, jas galima remti skiriant gelbėjimo ir restruktūrizavimo pagalbą;
- h) Komisija, skirtingai negu darė anksčiau ir siekdama palengvinti skubų krizių valdymą, turėtų pritarti pagalbos schemoms, nereikalaujama iš anksto pateikti informacijos apie žalą; tačiau valstybes nares reikėtų įpareigoti metinės ataskaitos forma pateikti tinkamus dokumentus apie atitinkamą nepalankių oro sąlygų nulemtą įvykį.

V.B.3.2. Politika

- (126) Komisija pripažins valstybės pagalbą dėl nepalankių oro sąlygų patirtiems nuostoliams kompensuoti suderinama su

Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitiks visus [Išimties tvarkos reglamento projekto 11 straipsnyje] nustatytus reikalavimus.

- (127) Kad Komisija galėtų įvertinti tokias pagalbos schemas, pranešimuose apie pagalbos priemones nuostoliams dėl nepalankių hidrometeorologinių sąlygų kompensuoti turi būti pateikta tinkama patvirtinamoji meteorologinė informacija. Tokią informaciją taip pat galima *ex post* pateikti metinės ataskaitos forma laikantis [Išimties tvarkos reglamento projekto 20 straipsnio 3 dalies] paskutiniame sakinyje nustatytų reikalavimų.
- (128) Komisija pritarė alternatyviems įprastos produkcijos apskaičiavimo metodams, įskaitant regioninius orientacinius rodiklius, jeigu jie yra tipiniai ir nėra pagrįsti pernelyg dideliais produkcijos kiekiais. Jei nepalankios oro sąlygos sukėlė panašų poveikį didelėje teritorijoje, pagalbos išmokos gali būti skaičiuojamos pagal žalos vidurkį, su sąlyga, kad jis reprezentatyvus ir joks pagalbos gavėjas negaus pernelyg didelės kompensacijos.
- (129) Pagalba pagal šį skirsnį gali būti mokama tik ūkininkams arba gamintojų organizacijai, kurios narys yra ūkininkas, ir jos suma neturėtų viršyti ūkininko patirtų faktinių nuostolių.
- (130) Patyrus nuostolius po 2010 m. sausio 1 d. Komisija nukryps nuo [Išimties tvarkos reglamento projekto 11 straipsnio 8 dalies], tik tuo atveju, jeigu valstybė narė galės įtikinamai įrodyti, kad nepaisant visų tinkamų pastangų, žalos padarymo metu ji neturėjo galimybės apsidrausti nuo valstybėje narėje arba regione pagal statistinius duomenis dažniausiai įvykstančių nepalankių oro sąlygų.

V.B.4. Pagalba kovojant su gyvūnų ir augalų ligomis

- (131) Šis poskirsnis taikomas tik paramai, skirtai pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams). Atsižvelgiant į vis dar tebevykstančius didelio masto vertinimus ir pakartotinius tyrimus Bendrijos gyvūnų ligų kompensavimo politikos srityje, reikės peržvelgti atitinkamą poskirsnį vos tik atlikus vertinimą.

V.B.4.1. Analizė

- (132) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

- a) pagal Sutartyje naudojamą apibrėžimą gaivaline nelaime ar ypatingais įvykiais nelaikomi tie atvejai, kai ūkininkas netenka gyvūnų dėl gyvūnų ligos arba kai jo pasėlius apninka augalų liga. Tokiais atvejais pagalbą kompensuojant atsiradusius nuostolius ir pagalbą, siekiant išvengti tolesnių nuostolių, turi teisę tvirtinti

tik Komisija remdamasi Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, kuriame nurodoma, kad bendrajai rinkai neprieštaraujanti pagalba gali būti laikoma pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui;

b) vadovaudamasi pirmiau minėtais principais Komisija mano, kad pagalba ūkininkams kompensuojant dėl gyvūnų ar augalų ligų atsiradusius nuostolius gali būti išmokėta tik kaip aptariamoms ligos atitinkamos prevencijos, kontrolės arba likvidavimo programos dalis Bendrijos, nacionaliniu ar regioniniu lygiu. Pagalba, kuria ūkininkams kompensuojami atsiradę nuostoliai nesiimant jokių priemonių tam, kad problema būtų sprendžiama vietoje, turi būti laikoma tik su bendrąja rinka nesuderinama veiklos pagalba. Todėl Komisija reikalauja parengti įstatymais ar kitais teisės aktais nustatytas Bendrijos arba nacionalines nuostatas, įpareigojančias kompetentingas nacionalines institucijas kovoti su atitinkama liga, pasitelkiant tos ligos likvidavimo priemones, ypač taikant teisinę galią turinčias priemones, suteikiančias teisę gauti kompensaciją, arba visų pirma sukuriant išpėjimo apie pavojų sistemą, derinamą, jei reikia, su pagalba, skatinančia asmenis savanoriškai taikyti prevencijos priemones⁽³¹⁾. Atitinkamai pagalbos priemonės gali būti skiriamos tik valdžios institucijoms susirūpinimą keliančių ligų, o ne priemonių, dėl kurių ūkininkai turi pagrįstai patys prisiimti atsakomybę, atveju;

c) pagalbos priemonių tikslai turėtų būti tokie:

i) prevenciniai tikslai – kontrolės priemonės arba analizė, tam tikras ligas galinčių sukelti parazitų likvidavimas, prevencinis gyvūnų skiepijimas arba pasėlių apdorojimas, prevencinis gyvūnų skerdimas ar pasėlių naikinimas; arba

ii) kompensaciniai tikslai – kai valdžios institucijų įsakymu ar rekomendavimu skerdžiami užsikrėtę gyvuliai ar naikinami ligos apimti pasėliai, arba nugaišta gyvuliai juos paskiepijus arba jiems pritaikius kitas priemones kompetentingų institucijų įsakymu ar rekomendavimu;

iii) arba kombinuoti tikslai – kai kompensacinė pagalbos schema dėl ligos atsiradusiems nuostoliams padengti taikoma tik tada, kai pagalbos gavėjas išpareigoja ateityje imtis tinkamų valdžios institucijų nustatytų prevencinių priemonių;

d) siekiant pagerinti rizikos valdymą, reikėtų atsižvelgti į tai, ar dėl ūkininko veiksmų (pavyzdžiui, gamybos metodo pasirinkimo) padidėjo ligos atsiradimo rizika;

e) kaip ir anksčiau, kompensacija už gyvūnų ir augalų ligas turėtų būti skiriama tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams). Žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonėms tokių ligų daromą poveikį jų verslui reikėtų laikyti įprasta verslo rizika. Jei tokios įmonės patiria sunkumų dėl gyvūnų ir augalų ligų, jas galima remti skiriant sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbą. Žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonės gali būti papildomai remiamos jas įtraukiant į *de minimis* reglamento, taikomo ne žemės ūkio įmonėms, taikymo sritį ir sudarant galimybę jas remti iki 200 000 EUR kiekvienai įmonei kas trejus finansinius metus;

f) svarstant pagalbą už USE (užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų) tyrimus galvijams, buvo atsižvelgta į šias aplinkybes:

i) ar tyrimai yra skirti USE, ligos, keliančios ypatingą rūpestį žmonių sveikatos apsaugai, plitimui išvengti;

ii) ar rizikuojama iškreipti konkurenciją dėl skirtingų skiriamos valstybės pagalbos dydžių, bent jau kai kalbama apie gyvulių skerdimą. Tačiau dauguma valstybių narių šiuo metu visgi skiria tam tikrą valstybės pagalbą. USE tyrimų galvijams kainos vis dar skiriasi valstybėse narėse. Siekiant sumažinti konkurencijos iškreipimo riziką, kurią, manoma, galėtų sukelti pagalba, skiriama už USE tyrimus žmonių maistui skirtiems galvijams, ir siekiant paskatinti ieškoti nebrangių tyrimų, parama turėtų būti ribojama iki 40 EUR (šiuo metu tai maždaug geriausia kaina Bendrijoje);

iii) ar baiminamasi, kad verčiant ūkininkus padengti kritusių gyvūnų tyrimų išlaidas, gali juos priversti mėginti išvengti kontrolės nelegaliai naikinant skerdenas, todėl mažėtų statistikos duomenų patikimumas ir taip padidėtų rizika sveikatai;

iv) ar išlaidos už USE tyrimus mažos vertės gyvuliams, tokiems kaip avys ir ožkos, gali viršyti pačių gyvulių vertę. Reikalaujant gyvulių savininkų mokėti už tyrimus rizikuojama, kad tokiais gyvuliais bus prekiaujama jiems neatliekant tyrimų, o tai vėlgi iškreips duomenis;

⁽³¹⁾ Kai gyvūnų arba augalų ligos pasireiškia dėl blogų oro sąlygų, Komisija vertins pagalbos priemonę pagal pirmesnio V.B.3 skirsnio nuostatas ir šie reikalavimai nebus taikomi.

- v) ar atrodo, kad rizika iškreipti konkurenciją skiriant pagalbą už kritusius ir mažos vertės gyvulius yra mažesnė, nei ją skiriant už paskerstus gyvulius;
- g) Svarstant pagalbą už kritusius gyvulius, buvo atsižvelgta į šias aplinkybes:
- i) kritę gyvuliai yra visiškai normalus reiškinys gyvulių auginimo sektoriuje, todėl jie sudaro įprastų gamybos išlaidų dalį;
- ii) „teršėjas moka“ principu ⁽³²⁾ nustatoma pirminė gamintojų atsakomybė deramai pasirūpinti kritusių gyvulių šalinimu ir finansuoti šalinimo išlaidas;
- iii) už atliekų šalinimą skiriama pagalba gali prieštarauti žemės ūkyje taikomam principui, kad pagalbą galima skirti už veiksmus, kurie pranoksta gerą žemės ūkio praktiką. Bendrijos teisės aktuose, kurie yra geros žemės ūkio praktikos dalis, reikalaujama tinkamai pašalinti skerdenas;
- iv) kritusių gyvulių šalinimo išlaidos gali būti didelės, ypač kai sunkių gyvūnų, pavyzdžiui galvijų arba arklių, skerdenos turi būti pašalintos iš atokių vietų;
- v) sudėtinga kontroliuoti tai, ką ūkininkai daro su skerdenomis. Atsiranda rizika, kad skerdenos gali būti šalinamos nelegaliai, keliant rimtą pavojų sveikatai;
- vi) nekontroliuojamas skerdenų, kurioms turėtų būti atliktas USE tyrimas, šalinimas siekiant išvengti tyrimo išlaidų gali sukelti papildomų problemų, nes būtent tuos gyvūnus privalėtų ištirti tam, kad būtų surinkti patikimi statistiniai duomenys apie USE;
- vii) manoma, kad rizika iškreipti konkurenciją skiriant valstybės pagalbą už kritusių gyvulių naikinimą, yra palyginti maža;
- viii) turėtų būti leidžiama skirti valstybės pagalbą už kritusius gyvulius tik ūkininkams, o ne kitiems verslo vykdytojams, pvz., skerdykloms, nes jose yra lengviau kontroliuoti tinkamą naikinimą;
- ix) kai gyvuliai skerdziami dėl ligos valdžios įsakymu, kompensacija ūkininkui turėtų būti ir toliau vertinama ir skiriama vadovaujantis gyvūnų ligų kompensacijos bendrosiomis taisyklėmis, išdėstytomis V.B.4 skyriuje. 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB
- Nr. 999/2001, nustatančio tam tikrų užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo taisyklės ⁽³³⁾, 13 straipsnio 4 dalyje dėl USE tyrimų galvijams nurodoma, kad „atsižvelgiant į 12 straipsnio 2 dalį ir šio straipsnio 1 pastraipos a ir c punktus, nedelsiant kompensuojami savininkų nuostoliai praradus gyvūnus, šiuos nužudant arba sunaikinant gyvūninės kilmės produktus.“;
- h) Svarstant pagalbą skerdyklų atliekomis šalinti, buvo atsižvelgta į šias aplinkybes:
- i) skerdyklų atliekos – tai bet kokios skerdyklose, pjaustymo įmonėse ar mėsinėse atsirandančios atliekos, visų pirma įskaitant gyvūninės kilmės šalutinius produktus, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1774/2002, nustatančiame sveikatos taisyklės gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms ⁽³⁴⁾, priskiriamus 1, 2 ir 3 kategorijoms;
- ii) didžiausias išlaidas skerdyklos ir pjaustymo įmonės (bei jų klientai, jeigu jie patys turi padengti šias išlaidas) patiria šalindamos ir naikindamos skerdyklų atliekas
- iii) „teršėjas moka“ principu nustatoma pirminė atliekų gamintojų atsakomybė deramai pasirūpinti atliekų šalinimu ir finansuoti šias išlaidas;
- iv) jeigu už šią veiklą būtų skiriama valstybės pagalba, tai sukeltų rimtus konkurencijos iškreipimus;
- v) paprastai kontrolė užtikrina tinkamą skerdyklų atliekų tvarkymą;
- vi) dauguma valstybių narių susitarė, kad išlaidas už skerdyklų atliekų šalinimą turėtų padengti už jų atsiradimą atsakingi veiklos vykdytojai;
- vii) todėl atrodytų tinkama neskirti valstybės pagalbos skerdyklų atliekų naikinimo išlaidoms arba kitos skerdyklų veiklos išlaidoms kompensuoti. Investicinė valstybės pagalba, siejama su skerdyklų atliekų šalinimu, bus vertinama vadovaujantis atitinkamomis investicinei pagalbai taikomomis taisyklėmis;

⁽³²⁾ EB sutarties 174 straipsnio 2 dalis. Dėl valstybės pagalbos ypač žr. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje 5 dalį ir Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai (OL C 37, 2001 2 3, p. 3).

⁽³³⁾ OL L 147, 2001 5 31, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1041/2006 (OL L 187, 2006 7 8, p. 10).

⁽³⁴⁾ OL L 273, 2002 10 10, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 208/2006 (OL L 36, 2006 2 8, p. 25).

V.B.4.2. Politika

- (133) Komisija pripažins valstybės pagalbą kovojant su gyvūnų ir augalų ligomis suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitinka visus [Išimties tvarkos reglamento 10 straipsnyje] nurodytus reikalavimus.
- (134) Komisija pripažins valstybės pagalbą, susijusią su USE tyrimais ir kritusiais gyvuliais, suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jei ji atitinka visus (būsimojo Išimties tvarkos reglamento 16 straipsnio) reikalavimus.
- (135) Komisija nepatvirtins tokios valstybės pagalbos, susijusios su kritusiais gyvūnais ir skerdyklų atliekomis:
- a) perdirbimu ir prekyba užsiimantiems ekonominių operacijų vykdytojams skiriamos pagalbos už kritusius gyvulius;
  - b) pagalbos už skerdyklų atliekų, pagaminamų jau išgaliojus šioms gairėms, šalinimo išlaidas.
- (136) Kai pagalba skiriama pagal Bendrijos ir (arba) nacionalines, ir (arba) regionų pagalbos schemas, Komisija reikalaus įrodymų, kad neišmokama per daug kompensacijos dėl skirtingų schemų taikymo. Patvirtinus Bendrijos pagalbą, turėtų būti pateikti atitinkamo Komisijos sprendimo duomenys ir nuorodos.
- (137) Komisija patvirtins tokią valstybės pagalbą tik ūkininkams.

V.B.5. Parama draudimo įmokoms mokėti

- (138) Šis poskirsnis taikomas tik pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams).

V.B.5.1. Analizė

- (139) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:
- a) daugeliu atvejų draudimas yra labai naudinga rizikos ir krizių valdymo priemonė. Dėl šios priežasties ir atsižvelgdama į neretai blogesnes ūkininkų finansavimo galimybes, Komisija pritaria valstybės paramai, skiriamai pirminės produkcijos gamintojams (ūkininkams) už draudimo išlaidas;
  - b) didelės bendrovės ir žemės ūkio produktų perdirbimu ir prekyba užsiimančios bendrovės turėtų būti pajėgios pačios finansuoti draudimo išlaidas. Tokioms bendrovėms neturėtų būti skiriama valstybės pagalba už draudimo įmokas;
  - c) patirtis rodo, kad prievolė sujungti gyvūnų bei augalų ligų draudimą ir draudimą nuo katastrofų ir panašių

įvykių nėra būtina. Be to, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama skirti valstybės paramą vien tik už gyvūnų ir augalų ligas. Tačiau maksimalus pagalbos dydis vis dar turėtų būti diferencijuojamas priklausomai nuo apdraustų rizikos rūšių.

V.B.5.2. Politika

- (140) Komisija pripažins valstybės pagalbą draudimo įmokoms padengti suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitinka visus [Išimties tvarkos reglamento projekto 12 straipsnyje] nurodytus reikalavimus.
- (141) Kiekvienu konkrečiu atveju Komisija vertins kitas pagalbos priemones, susijusias su draudimu nuo gaivalinių nelaimių ir ypatingų įvykių, visų pirma perdraudimo schemas ir kitas pagalbos priemones, skirtas ūkininkams ypatingai didelės rizikos zonose paremti.
- (142) Komisija nepatvirtins draudimo įmokoms padengti skirtos valstybės pagalbos didelėms įmonėms ir žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos įmonėms.

V.C. Pagalba už gamybos, perdirbimo ir prekybos pajėgumų atsisakymą

V.C.1. Analizė

- (143) Komisija palankiai žiūri į pagalbos schemas, skirtas atsisakyti pajėgumų žemės ūkio sektoriuje, jeigu jos atitinka Bendrijos tvarką, reglamentuojančią gamybos pajėgumų mažinimą, ir jeigu laikomasi tam tikrų sąlygų:
- a) pagalba turi būti skiriama paisant bendrų atitinkamo sektoriaus interesų,
  - b) naudos gavėjas turi savo ruožtu prisiimti išpareigojimą,
  - c) turi būti užtikrinta, kad pagalba nebus skiriama už sanavimą ir restruktūrizaciją,
  - d) negali būti per didelės kompensacijos išmokos dėl kapitalo vertės ir būsimų pajamų praradimo.

V.C.2. Politika

- (144) Komisija pripažins, kad pagalba už pajėgumų atsisakymą yra suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitinka šiuos reikalavimus:
- a) turi būti įrodyta, kad pagalba atitinka viso sektoriaus interesus. Kai pajėgumų perviršio nėra ir yra akivaizdu, kad taikomus standartus atitinkantys pajėgumai, kurių, esant kitoms aplinkybėms, nebūtų atsisakoma, yra

- mažinami gyvūnų ir žmonių sveikatos, higienos ar aplinkos labui, pavyzdžiui, siekiant sumažinti bendrą gyvulių skaičių, šito pakaktų įrodyti, kad šių reikalavimo yra laikomasi;
- b) kitais atvejais pagalba turėtų būti skiriama tik už gamybos pajėgumų atsisakymą tuose sektoriuose, kuriuose yra aiškus pajėgumų perviršis regioniniu arba nacionaliniu lygiu. Tokiais atvejais būtų pagrįsta tikėtis, kad rinkos veiksniai ilgainiui nulems būtinus struktūros pokyčius. Todėl galima patvirtinti pagalbą už pajėgumų mažinimą tik tuo atveju, jei ji yra sektoriaus restruktūrizavimo programos, turinčios nustatytus tikslus ir konkretų tvarkaraštį, dalis. Komisija nepatvirtins neribotos trukmės programos schemų, nes patirtis parodė, kad dėl to gali būti užvilkinoti reikalingi pokyčiai;
- c) siekiant užtikrinti greitą poveikį rinkoje pajėgumų perviršiui sumažinti skirtos schemos trukmė paprastai turėtų būti ribojama iki šešerių mėnesių dalyvių paraiškoms priimti, ir dar 12 mėnesių – visiškai atsisakyti pajėgumų;
- d) Komisija pasilieka sau teisę nustatyti pagalbos tvirtinimo sąlygas;
- e) pagalba, kuri galėtų kliudyti bendro rinkos organizavimo mechanizmams, nebus skiriama. Pagalbos schemos sektoriams, kuriems taikomi gamybos apribojimai arba kvotos, bus vertinamos kiekvienu konkrečiu atveju;
- f) naudos gavėjas savo ruožtu turi prisiimti pakankamą išsipareigojimą. Šis išsipareigojimas paprastai turėtų būti galutinis ir neatšaukiamas sprendimas sumažinti arba galutinai atsisakyti atitinkamų gamybos pajėgumų. Tai reikštų, kad atitinkama įmonė galutinai atsisako pajėgumų, arba, keliose gamybos vietose veikiančių įmonių atveju, uždaro konkrečią gamybos vietą. Naudos gavėjas turi teisiškai išsipareigoti, kad pajėgumų atsisako galutinai ir neatšaukiamai ir kad nepradės tos pačios veiklos kur nors kitur. Šių išsipareigojimų privalės laikytis ir bet kuris atitinkamos infrastruktūros pirkėjas;
- g) pajėgumų atsisakymo schemos taikomos tik gamybinę veiklą vykdydusiems ūkininkams ir tik gamybiniais pajėgumams, kurie buvo nuolat naudojami per pastaruosius penkerius metus prieš jų atsisakant. Kai tokių pajėgumų jau buvo galutinai atsisakyta, arba kai toks atsisakymas yra neišvengiamas, naudos gavėjas nebegali prisiimti išsipareigojimo, todėl parama negali būti išmokama;
- h) siekiant išvengti erozijos ir kitokio neigiamo poveikio aplinkai, gamybai nebenaudojami žemės ūkio naudmenos ar vaismedžių sodai paprastai turi būti apželdinti mišku, kad būtų užtikrinta, jog bus išvengta neigiamo poveikio aplinkai. Nenaudojami žemės ūkio naudmenos arba vaismedžių sodai vėl gali būti pradėti naudoti praėjus 15 metų nuo faktinio pajėgumų atsisakymo. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1782/2003 5 straipsnį ir pagal atitinkamas įgyvendinimo taisykles, iki tol turi būti išsaugota gera tokių žemės ūkio naudmenų ir vaismedžių sodų agrarinė ir aplinkosauuginė būklė. 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyvoje 96/61/EEB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės išvardytų įrenginių eksploatavimas⁽³⁵⁾ turi būti nutrauktas atsižvelgiant į tos direktyvos 3 straipsnį, kuriame reikalaujama imtis reikiamų priemonių kokios nors taršos grėsmei išvengti ir patenkinamai atkurti veiklos vietos būklę;
- i) siekiant užtikrinti, kad skiriama valstybės parama darytų maksimalų poveikį esamoms gamybos pajėgumams, valstybė narė garantuoja, kad tik privalomus minimalius standartus atitinkančios įmonės galėtų gauti paramą ir, kad tų standartų neatitinkančioms įmonėms, kurios bet koku atveju būtų priverstos nutraukti gamybą, parama neskiriama;
- j) turėtų būti užtikrinta, kad parama nebus skiriama sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti. Todėl, kai paramos gavėjas susiduria su finansiniais sunkumais, parama bus vertinama vadovaujantis Bendrijos gairėmis dėl sunkumus patiriančių įmonių sanavimo ir restruktūrizavimo;
- k) turėtų būti sudarytos sąlygos schema pasinaudoti visiems atitinkamo sektoriaus ekonominių operacijų vykdytojams tomis pačiomis sąlygomis. Tam, kad būtų pasiektas maksimalus poveikis valstybė narė turėtų taikyti skaidrią prašymų dalyvauti konkursuose sistemą, kai visi potencialiai suinteresuoti gamintojai yra viešai kviečiami dalyvauti konkursuose. Tuo pačiu schema turi būti organizuojama taip, kad netaptų konkurenciją varžančių susitarimų arba suderintų veiksmų tarp atitinkamų įmonių pagrindu arba tam nesudarytų palankių sąlygų;
- l) paramos suma jokia būdu negali viršyti bendros sumos, susidedančios iš turto vertės, apskaičiuojamos kaip einamoji turto pardavimo vertė, kompensacijos, ir skatinamosios išmokos, neviršijančios 20 % turto vertės. Be to, gali būti kompensuojamos gamybos pajėgumų atsisakymo ir apželdinimo miškais išlaidos.

⁽³⁵⁾ OL L 257, 1996 10 10, p. 26. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 166/2006 (OL L 33, 2006 2 4, p. 1).

Pagalba taip pat gali būti išmokama siekiant padengti įgyvendinant schemą atsirandančias privalomas socialines išlaidas;

- m) kadangi šios pagalbos priemonės skirtos atitinkamam sektoriui restruktūrizuoti, siekdama didžiausios naudos tame sektoriuje tebedirbantiems ekonominių operacijų vykdytojams bei siekdama sumažinti bet kokią galimą konkurencijos iškraipymo ir per didelės kompensacijos pavojų, Komisija mano, kad bent pusę tos pagalbos išlaidų turėtų būti padengta iš sektoriaus lėšų. Tai reiškia, kad iš sektoriaus skiriamas piniginis indėlis turėtų sudaryti bent 50 % faktinių valstybės išlaidų, patirtų įgyvendinant schemą. Šis reikalavimas netaikomas, jei pajėgumų atsisakoma dėl sveikatos ar aplinkosaugos priežasčių;
- n) jei valstybė narė priima pajėgumų atsisakymo schemą, ji turi išpareigoti neskirti pagalbos naujiems gamybos pajėgumams atitinkamame sektoriuje kurti penkerius metus po pajėgumų atsisakymo programos pabaigos.

VI.D. Pagalba sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti

- (145) Sunkumus patiriančių žemės ūkio įmonių sanavimui ir restruktūrizavimui skiriama pagalba bus vertinama vadovaujantis taikomomis Bendrijos gairėmis dėl Valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ⁽³⁶⁾.

VI. KITOS PAGALBOS RŪŠYS

VI.A. Pagalba užimtumui

VI.A.1. Analizė

- (146) Nuo 2002 m. pagalba darbo vietoms žemės ūkio sektoriuje kurti reglamentuojama 2002 m. gruodžio 12 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2204/2002 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai, kuri skiriama užimtumui ⁽³⁷⁾. Tame reglamente nustatyta taisyklėse sudaro vientisą tokios paramos pagrindą. Tai taikoma ir pagalbai, skirtai užimtumui tik žemės ūkio sektoriuje, kuri atitinka visus kitus to reglamento reikalavimus. Dėl žemės ūkio sektoriaus, o ypač dėl pirminės gamybos, ypatumų, valstybės narės gali būti suinteresuotos sukurti konkrečias pagalbos užimtumui žemės ūkio sektoriuje schemas. Jei tokia pagalba yra skirta visam

žemės ūkio sektoriui, paramos neribojant tam tikriems produktams, tokia parama vis dar duos daugiau naudos palyginti su rizika iškraipyti konkurenciją.

VI.A.2. Politika

- (147) Komisija pripažins valstybės pagalbą užimtumui žemės ūkio sektoriuje suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitinka visus Reglamento (EB) Nr. 2204/2002 1, 2 bei 4–9 straipsnius. Žemės ūkiui skirta pagalba skiriama tokiomis pačiomis sąlygomis.

VI.B. Pagalba moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai

- (148) Pagalba moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai žemės ūkio sektoriuje bus vertinama vadovaujantis kriterijais, nustatytais Bendrijos valstybės pagalbos moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai programoje ⁽³⁸⁾, įskaitant galimybę skirti papildomą paramą moksliniams tyrimams žemės ūkio sektoriuje.

VI.C. Žemės ūkio sektoriuje taikomos horizontalios pagalbos priemonės

- (149) Išsamumo dėlei reikėtų pabrėžti, kad be pirmiau apibūdintų pagalbos priemonių ir taisyklių žemės ūkio sektoriui visų pirma yra taikomos šios su pagalbos apibrėžtimi ir pagalbos atitikimu Sutarčiai susijusios taisyklės:
- 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 68/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo pagalbai mokymui ⁽³⁹⁾,
  - Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos ir rizikos kapitalo ⁽⁴⁰⁾,
  - Komisijos pranešimas dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai garantijomis ⁽⁴¹⁾,
  - Bendrijos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma ⁽⁴²⁾,
  - 2005 m. lapkričio 28 d. Komisijos sprendimas 2005/842/EB dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas ⁽⁴³⁾,

⁽³⁸⁾ OL C 45, 1996 2 17, p. 5, su paskutiniais pakeitimais, susijusiais su jo taikymu žemės ūkio sektoriuje, OL C 48, 1998 2 13, p. 2; nuo 2007 1 1 pakeisti nauja programa.

⁽³⁹⁾ OL L 10, 2001 1 13, p. 20. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1040/2006 (OL L 187, 2006 7 8, p. 8).

⁽⁴⁰⁾ OL C 235, 2001 8 21, p. 3.

⁽⁴¹⁾ OL C 71, 2000 3 11, p. 14.

⁽⁴²⁾ OL C 297, 2005 11 29, p. 4.

⁽⁴³⁾ OL L 312, 2005 11 29, p. 67.

⁽³⁶⁾ OL C 244, 2004 10 1, p. 2.

⁽³⁷⁾ OL L 337, 2002 12 13, p. 3. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1040/2006 (OL L 187, 2006 7 8, p. 8).

- f) 1980 m. birželio 25 d. Komisijos direktyva 80/723/EEB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo ⁽⁴⁴⁾,
- g) Komisijos komunikatas dėl žemės valdų, kurias parduoda valdžios institucijos ⁽⁴⁵⁾,
- h) Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms ⁽⁴⁶⁾,
- i) Sutarties 92 ir 93 straipsnių [dabar 87 ir 88] taikymas valdžios institucijų žemės valdoms ⁽⁴⁷⁾.

(150) Jei bet kuri iš šių pagalbos teisinių priemonių bus persvarstoma, Komisija ketina ir toliau žemės ūkį įtraukti į jų taikymo sritį, nebent atsirastų įtikinamų priešasčių, dėl kurių žemės ūkyje reikėtų taikyti išskirtines priemones.

(151) Dėl Sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo žemės ūkio sektoriui, turėtų būti pabrėžta, jog Komisija mano, kad bendrovės, gaminančios ir parduodančios produktus, kuriems taikomas Sutarties I priedas ir kuriems taikomas bendras rinkų organizavimas, negali būti laikomos įmonėmis, kurioms yra patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, kaip apibrėžta Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje ⁽⁴⁸⁾.

VI.D. Pagalba žemės ūkio produktų reklamai

VI.D.1. Analizė

(152) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

- a) šiame skirsnyje „reklama“ – bet kokia veikla, skirta ekonominių operacijų vykdytojams arba vartotojams paskatinti pirkti tam tikrą produktą. Reklama laikoma ir bet kuri medžiaga, vartotojams platinama tiesiogiai siekiant to paties tikslo, įskaitant vartotojams skirtą reklamą pardavimo vietoje;
- b) kita vertus skatinimas, apibrėžiamas kaip mokslinių žinių sklaidimas plačiai visuomenei, prekybos mugių

ar parodų organizavimas bei dalyvavimas jose ir panašios ryšių su visuomene veikla, įskaitant apklausas ir rinkos tyrimą, nėra laikomi reklama. Jeigu kur nors šiose gairėse, ypač IV.K. skirsnyje, išlaidos yra įtrauktos į valstybės lėšomis finansuojamų išlaidų sąrašą, taikomos atitinkamo skirsnio nuostatos. Todėl su forumų organizavimu ir dalyvavimu juose, kad įmonės, konkuruojančios įmonės bei parodų ir mugių rengėjai galėtų pasikeisti informacija, susijusi veikla, mokslinių žinių sklaidimas plačiai visuomenei ir faktinė informacija apie kokybės sistemas nėra laikomi reklama, o technine parama;

c) bendrosios informacijos apie maisto produktų naudą (pvz., vaisių) teikimas, neskatinant vartotojų jų pirkti, reklama nelaikomas, nes gamintojams tai neduoda tiesioginės naudos;

d) paprastai gamintojai ir prekybininkai turėtų patys padengti savos reklamos, kaip įprastos jų ekonominės veiklos dalies, išlaidas. todėl, jeigu parama žemės ūkio produktų reklamai nėra laikoma pagalbos veiklos išlaidoms kompensuoti, tačiau yra laikoma suderinama su bendrąja rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą, ji neturėtų trukdyti prekybai taip, kad tai prieštarautų bendram interesui ir turėtų palengvinti tam tikros ekonominės veiklos rūšių ar tam tikrų ekonomikos sričių plėtrą;

e) vidutinės trukmės ir ilgalaikiu laikotarpiu vartotojai vertina nekintančios aukštos kokybės produktus. Kokybės kontrolės sistemos, kuria siekiama nekintančių aukštos kokybės standartų, reklama gali padėti skatinti vartotojų pasitikėjimą Bendrijos žemės ūkio produkcija, padidinti ūkių pajamas ir taip skatinti viso sektoriaus plėtrą. Be to, kokybės produktai pasižymi specifinėmis savybėmis, kurių neturi kiti panašūs produktai. Šių savybių reklama nesuklaidins vartotojo ir taip pat gali prisidėti prie sektoriaus plėtros. Todėl parama nebeturėtų būti skirstoma remiantis teigiamų kriterijų sąrašu, kaip tai buvo daroma praeityje. Visas dėmesys turėtų būti sutelktas į kokybės produktų, t. y. produktų, atitinkančių pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 32 straipsnį nustatytinus kriterijus, reklamines kampanijas.

⁽⁴⁴⁾ OL L 195, 1980 7 29, p. 35. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2005/81/EB (OL L 312, 2005 11 29, p. 47).

⁽⁴⁵⁾ OL C 209, 1997 7 10, p. 3.

⁽⁴⁶⁾ OL C 384, 1998 12 10, p. 3.

⁽⁴⁷⁾ EB biuletenis 9–1984.

⁽⁴⁸⁾ 2000 m. balandžio 11 d. Komisijos sprendimas 2000/628/EB dėl Italijos suteiktos pagalbos *Centrale Latte di Roma* (OL L 265, 2000 10 19, p. 26, 113–115 dalys).

f) kai kalbama apie atitinkamų produktų kilmę, daugelį metų Komisija tvirtindavo tam tikras paramos žemės ūkio produktų reklamai rūšis. Tačiau patirtis parodė, kad reklaminėmis kampanijomis labai dažnai siekiama dar labiau paskatinti vidaus vartotojų vartoti savo šalies

produktus, ir todėl su jomis susijusi parama yra nesuderinama su Sutartimi;

- g) tačiau, jeigu žemės ūkio ar kiti produktai ar maisto produktai turi specifinių savybių, susijusių su tų produktų geografinė kilmė, šių produktų ar maisto produktų gamintojai per atitinkamos valstybės narės kompetentingas institucijas gali prašyti pripažinti Bendrijoje saugomą kilmės vietos nuorodą (SKVN) arba saugomą geografinę nuorodą (SGN), remiantis 2006 m. kovo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 510/2006 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos⁽⁴⁹⁾... Įregistravimas reiškia, kad Bendrija pripažįsta, jog tarp specifinės atitinkamo produkto kokybės ir jo geografinės kilmės yra labai glaudus ryšys. Tokiais atvejais bendrieji interesai neprieštarauja pagalbos reklamai, kurios metu nurodoma atitinkamo produkto kilmė, skyrimui, jeigu nuoroda į kilmę tiksliai atitinka Bendrijoje įregistruotas nuorodas. Panašiai yra ir su kitomis kilmės vietos nuorodomis, kurios yra saugomos Bendrijos teisės aktais, pvz., su konkrečiuose regionuose pagamintais vynais, pagal 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1493/1999⁽⁵⁰⁾ dėl bendro vyno rinkos organizavimo 54–58 straipsnius;
- h) praityje Komisija tvirtindavo valstybės paramą už kokybės ženklų kūrimą. Tokia pagalba galėtų būti pateisinama kokybės ženklo pristatymo etape. Patirtis parodė, kad pagalba, siejama su produktų su kokybės ženklais ir nuoroda į produkto kilmę reklama, gali būti skiriama ir toliau tiek valstybės vidaus rinkoje, tiek kitos valstybės narės rinkoje, su sąlyga, kad nuoroda į produkto kilmę yra tik papildoma informacija, nes tai, kad nuoroda į kilmę yra tik papildoma informacija, turėtų apsaugoti nuo Sutarties 28 straipsnio pažeidimų.
- i) valstybės pagalba reklamai, tiesiogiai susijusiai su vienos ar kelių konkrečių įmonių produktais, kelia tiesioginį konkurencijos iškraipymo pavojų ir neskatina tvarios viso sektoriaus plėtros. Todėl ji turėtų būti uždrausta;
- j) kad būtų suteikta teisė gauti valstybės pagalbą, reklaminės kampanijos turi būti suderinamos su bendrosiomis taisyklėmis, taikomomis bet kokiai Bendrijoje vykdomai reklaminei veiklai. Todėl bet kokia valstybės finansuojama maisto produktų

reklaminė kampanija turės būti suderinama su 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklinimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo⁽⁵¹⁾ 2 straipsnio nuostatomis ir su nustatytais specialiomis įvairių produktų (vyno, pieno produktų, kiaušinių ir paukštienos) ženklinimo etiketėmis taisyklėmis;

- k) būdamas tiesioginiu paramos gavėju, atitinkamas sektorius turėtų padengti bent 50 % reklaminį kampanijų išlaidų;
- l) tačiau, jeigu reklama yra bendrojo pobūdžio ir duoda naudos visam žemės ūkio sektoriui, pagalbos dydis gali būti iki 100 %;
- m) turint omenyje galimą didelių reklaminį kampanijų poveikį konkurencijai Bendrijoje, būtina nustatyti reikalavimą Komisijai pranešti apie reklaminę veiklą, įskaitant ir veiklą, kuriai taikoma esama pagalbos schema;
- n) valstybės pagalba reklamai trečiojoje šalyse paprastai nekelia pavojaus vidaus rinkos funkcionavimui. Tačiau ji visgi gali daryti įtaką įmonių konkurencingumui, ypač jei reklama naudojama tam, kad kenktų kitų valstybių narių įmonėms;
- o) iki šiol Komisija turi mažai patirties, susijusios su valstybės pagalba reklamai trečiojoje šalyse. Todėl sunku nustatyti išsamius kriterijus, kuriais remiantis būtų vertinama tokia valstybės pagalba. Tačiau 1999 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 27102/1999 dėl informacijos apie žemės ūkio produktus teikimo ir jų skatinimo trečiojoje šalyse priemonių⁽⁵²⁾, kuris sudaro paramos reklamai trečiojoje šalyse norminį pagrindą, yra tinkamas šaltinis valstybės pagalbai reklamai trečiojoje šalyse vertinti.

VI.D.2. Politika

(153) Valstybės pagalba Bendrijos reklaminėms kampanijoms bus laikoma suderinama su Sutartimi, jeigu ji atitinka šiuos reikalavimus:

- a) kampanijos metu reklamuojami kokybiški produktai, kurie apibrėžiami kaip produktai, atitinkantys pagal Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 32 straipsnį nustatytus kriterijus, Bendrijos nuorodos (saugomos kilmės nuorodos (SKN), saugomos geografinės nuorodos (SGN) arba kitos Bendrijos teisės aktais saugomos

⁽⁴⁹⁾ OL L 93, 2006 3 31, p. 12.

⁽⁵⁰⁾ OL L 179, 1999 7 14; p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2165/2005 (OL L 345, 2005 12 28, p. 1).

⁽⁵¹⁾ OL L 109, 2000 5 6, p. 29. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/89/EB (OL L 308, 2003 11 25, p. 15).

⁽⁵²⁾ OL L 327, 1999 12 21, p. 7. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2060/2004 (OL L 357, 2004 12 2, p. 3).

kilmės nuorodos) arba nacionaliniai arba regioniniai kokybės ženklai;

b) reklaminė kampanija nėra skirta vienos ar keleto konkrečių įmonių produktams;

c) reklaminė kampanija yra suderinama su Direktyvos 2000/13/EB 2 straipsnio nuostatomis ir, jei taikoma, su nustatytais specialiomis ženklinimo etiketėmis taisyklėmis (žr. 152(j) punktą);

(154) Jei reklaminės kampanijos metu reklamuojamos Bendrijos pripažintos nuorodos, produktų kilmę galima nurodyti, jei ji tiksliai atitinka Bendrijos registruotas nuorodas.

(155) Jei reklamuojami nacionaliniai arba regioniniai kokybės ženklai, produktų kilmę galima paminėti kaip šalutinę informaciją. Vertindama, ar kilmė iš tiesų minima kaip šalutinė informacija, Komisija atsižvelgs į bendrą kilmę nurodančio teksto ir (arba) simbolio svarbą, įskaitant paveikslėlius ir bendrą vaizdą, ir į atskiro pardavimui skirtą reklaminio teksto ir (arba) simbolio, t. y. tos reklamos dalies, kurioje nekalbama apie kilmę, svarbą.

(156) Tiesioginė pagalba gali sudaryti ne daugiau kaip 50 %. Jei sektoriaus lėšomis (bet kokia forma) padengiama bent 50 % išlaidų, pagalbos dydis gali būti padidintas iki 100 %:

(157) Be to, valstybės pagalba reklamai iki 100 % bus pripažinta suderinama, jeigu ji yra bendrojo pobūdžio ir duoda naudos visiems konkrečiam produktui gamintojams. Tokioje reklamoje produkto kilmės minėti negalima. Reklamą gali vykdyti gamintojų grupės arba organizacijos, neatsižvelgiant į jų dydį.

(158) Apie reklaminę veiklą, kurios metinis biudžetas yra didesnis nei 5 mln. EUR, turi būti pranešama atskirai.

(159) Komisija įvertins ir pripažins valstybės pagalbą reklamai trečiojoje šalyje suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitinka Reglamente (EB) Nr. 2702/1999 nustatytus principus. Tačiau Komisija nepripažins, kad valstybės pagalba reklamai yra suderinama su Sutartimi, kai:

a) ji skiriama konkrečioms įmonėms;

b) yra rizika, kad ji kelia grėsmę prekybai kitų valstybių narių produktais arba juos nuvertina.

VI.E. Pagalba subsidijuotomis trumpalaikėmis paskolomis

VI.E.1. Analizė

(160) Siekdama nustatyti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

a) praityje Komisija tvirtindavo tik valstybės pagalbą už trumpalaikes paskolas⁽⁵³⁾. Tokios išlaidos yra tik veiklos išlaidos, todėl turėtų būti dengiamos pačiame sektoriuje – lygiai taip, kaip jos yra dengiamos kituose sektoriuose;

b) be to, dėl šios pagalbos priemonės valstybės pagalbos taisyklės tapo painios ir neatspindi bendro reikalavimo supaprastinti sistemą;

c) taikant *de minimis* priemonę žemės ūkio sektoriuje sukuriama paprasta ir decentralizuota sistema, leidžianti valstybėms narėms, kurios to pageidauja, ir toliau skirti tokia paramą smulkiems ūkininkams;

d) Todėl Komisija nebeturėtų tvirtinti valstybės pagalbos už trumpalaikes paskolas.

VI.E.2. Politika

(161) Komisija nepripažins, kad valstybės pagalba už trumpalaikes paskolas yra suderinama su Sutartimi.

VI.F. Pagalba, susijusi su atleidimu nuo mokesčių pagal Direktyvą 2003/96/EB

VI.F.1. Analizė

(162) Galimybė taikyti mažesnius mokesčių tarifus arba atleisti nuo žemės ūkio mokesčių mokėjimo Bendrijos akcizo teisės aktuose egzistuoja nuo 1993 m. Iki šiol nebuvo aiškiai nustatyta, ar tokios priemonės yra suderinamos su valstybės pagalbos taisyklėmis. Šiuo metu galiojančia 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičiančia Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą⁽⁵⁴⁾, valstybėms narėms leidžiama atleisti nuo mokesčių, sumažinti mokesčius, juos diferencijuoti ir grąžinti. Jos 26 straipsnio 2 dalyje aiškiai nustatyta, kad „tokios priemonės kaip atleidimas nuo mokesčio, jo sumažinimas, diferencijavimas ar grąžinimas šioje direktyvoje apibrėžta prasme galėtų sudaryti valstybės pagalbą, o apie tai pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį turi būti pranešama Komisijai“.

⁽⁵³⁾ Žr. Komisija dėl valstybės pagalbos: subsidijuotosios trumpalaikės paskolos žemės ūkio sektoriuje (*crédits de gestion*), OL C 44, 1996 2 16, p. 2.

⁽⁵⁴⁾ OL L 283, 2003 10 31, p. 51. Direktyva su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais Direktyva 2004/75/EB (OL L 157, 2004 4 30, p. 100).

- (163) Ir iš tiesų aptariamos priemonės galėtų sudaryti valstybės pagalbą, nes: jos gali būti laikomos finansuojamomis iš valstybės lėšų, nes jas taikant valstybė naudoja savo lėšas; jeigu jos yra taikomos konkrečiame ekonomikos sektoriuje, tam tikroms įmonėms arba tam tikroms produktų rūšims sudaromos palankesnės sąlygos. Jos gali iškreipti konkurenciją arba sukelti iškraipymo pavojų tokia jautriame sektoriuje, kaip žemės ūkis, kur prekybos srautai yra labai intensyvūs.
- (164) Turi būti sudarytas taisyklių rinkinys, kad būtų galima įvertinti tokių priemonių suderinamumą su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu.
- (165) Direktyvos 2003/96/EB 8 straipsnyje nustatyta, kad minimalūs apmokestinimo lygiai (kaip nustatyta I priedo B lentelėje) taikomi produktams, naudojamiems kaip variklių degalai žemės ūkyje, sodininkystės darbams ir miškų ūkyje.
- (166) Direktyvos 2003/96/EB 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės narės gali taikyti nulinius mokesčių tarifus energetikos produktams ir elektros energijai, naudojamiems žemės ūkyje, sodininkystės darbams ir miškų ūkyje, ir kad remdamasi Komisijos pasiūlymu Taryba iki 2008 m. sausio 1 d. išnagrinėja, ar galimybė taikyti nulinių mokesčių tarifą yra panaikinama.
- (167) Komisija atsižvelgia į šias nuostatas formuluodama valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriaus pirminei gamybai suderinamumo taisykles ir tuo pačiu užtikrindama, kad žemės ūkio sektoriuje nebūtų taikomas mokesčių diferencijavimas. Kai Direktyvos 2003/96/EB 8 straipsnyje ir 15 straipsnio 3 dalyje numatyta mokesstinė priemonė vienodai taikoma visam žemės ūkio gamybos sektoriui, Komisija laiko, kad ši priemonė gali padėti vystyti sektorių. Iki šiol Komisija gavo tik pranešimus apie mokesčių sumažinimą, susijusį su pirminėje žemės ūkio gamyboje naudojamais variklių degalais. Atsižvelgdama į tai, kad šis sumažinimas yra paremtas faktiškai pirminėje gamyboje naudojamais variklių degalų kiekiais (kurie turi būti pagrįsti ūkininkų pateiktomis sąskaitomis faktūromis), ir į tai, kad Europos Sąjungos ūkiai yra nedidelės struktūros (daugiau nei 60 % ūkių naudoja mažiau nei 5 hektarus žemės ūkio paskirties ploto), Komisija mano, kad tokia priemonė neiškreips konkurencijos. Analogiškai, pirminėje žemės ūkio gamyboje naudojami energijai ir elektros energijai taikomos mokesčių išimties taip pat turėtų būti gana nedidelio masto ir neturėtų taip neigiamai paveikti prekybos sąlygų, kad būtų pažeisti bendrieji interesai.
- (168) Gali būti, kad neteisėta valstybės pagalba, pvz., atleidimas nuo mokesčių, jų sumažinimas, diferencijavimas ar gražinimas, jau buvo skiriama išgaliojus Direktyvai 2003/96/EB pirminės žemės ūkio gamybos srityje. Jeigu ji atitiko atitinkamas direktyvos nuostatas ir žemės ūkio

sektoriuje nebuvo taikomas mokesčių diferencijavimas, ji turi būti pripažinta suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu.

VI.F.2. Politika

- (169) Minimalių apmokestinimo lygių taikymas, kaip nustatyta Direktyvos 2003/96/EB I priedo B lentelėje, produktams, naudojamiems kaip variklių degalai pirminėje žemės ūkio gamyboje, bus laikomas suderinamu su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu žemės ūkio sektoriuje nebus taikomas mokesčių diferencijavimas.
- (170) Nulinio mokesčio tarifo taikymas energetikos produktams ir elektros energijai, naudojamiems pirminėje žemės ūkio gamyboje, bus laikomas suderinamu su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu iki 2007 m. gruodžio 31 d. arba kitos Tarybos nustatytos datos, jeigu žemės ūkio sektoriuje nebus taikomas mokesčių diferencijavimas. Jei Direktyva 2003/96/EB bus pakeista, ši nuostata taip pat bus atitinkamai peržiūreta.
- (171) Jeigu Taryba panaikins galimybę taikyti nulinių mokesčių tarifą energetikos produktams ir elektros energijai, naudojamiems žemės ūkio darbams, su mokesčių sumažinimu pagal Direktyvą 2003/96/EB susijusi valstybės pagalba bus laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu aptariamasis sumažinimas atitinka visas atitinkamas direktyvos nuostatas ir žemės ūkio sektoriuje nėra taikomas mokesčių diferencijavimas.
- (172) Neteisėta valstybės pagalba, kuri buvo skiriama išgaliojus Direktyvai 2003/96/EB, bus laikoma suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu ji atitinka visas šio skirsnio nuostatas ir žemės ūkio sektoriuje nebuvo taikomas mokesčių diferencijavimas.

VII. PAGALBA MIŠKŲ SEKTORIUJE

VII.A. Įvadas

- (173) Valstybės pagalbą miškų sektoriuje (miškų ūkyje ir miškų ūkiu paremtoje pramonėje) reglamentuojančių specialių Bendrijos taisyklių nėra⁽⁵⁵⁾. Tačiau be valstybės pagalbos, skiriamos pagal visiems sektoriams taikomas Bendrijos taisykles, tai yra Bendrijos bendrosiose nuostatose dėl mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos⁽⁵⁶⁾ ir Bendrijos gairės dėl Valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti⁽⁵⁷⁾, tam tikros Bendrijos priemonės, reglamentuojančios valstybės pagalbą prekybai ir pramoninei gamybai, yra taikomos ir miškų sektoriui, visų pirma Bendrijos 2007–2013 m. nacionalinės regioninės pagalbos gairės ir Bendrijos valstybės pagalbos aplinkos apsaugai gairės⁽⁵⁸⁾. Be to, miškų sektoriui gali

⁽⁵⁵⁾ Šiose gairėse terminui „miškų ūkis“ taikomas Eurostato apibrėžtis (stačio miško produkcija bei savaime augančio miško medžiagų gavyba ir surinkimas, įskaitant mažai apdorotus produktus, kaip pramoniniam deginimui skirta mediena).

⁽⁵⁶⁾ OL C 45, 1996 2 17, p. 5.

⁽⁵⁷⁾ Žr. 36 išnašą.

⁽⁵⁸⁾ Žr. 19 išnašą.

būti skiriama pagalba pagal pramonės veiklai taikomą *de minimis* reglamentą ir Reglamentą (EB) Nr. 70/2001, kurie netaikomi žemės ūkio gamybai. Be to, be minėtų taisyklių ir priemonių praktikoje Komisija paprastai tvirtina valstybės pagalbą miškams išsaugoti, gerinti, plėsti ir prižiūrėti, kad būtų išsaugota miško funkcijų ekologinė, apsauginė ir rekreacinė vertė. Siekiant užtikrinti didesnę šios praktikos skaidrumą ir nustatyti jos taikymo sritį kitų valstybės pagalbą miškų ūkiui reglamentuojančių taisyklių atžvilgiu, reikėtų nustatyti Komisijos politiką miškų sektoriuje. Nustatant šią politiką yra būtina atsižvelgti į priemones, skirtoms tausiam miškų ūkio naudmenų naudojimui taikomą pagalbą, skiriamą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1698/2005, kad būtų užtikrintas nuoseklumas skiriant valstybės pagalbą ir bendrai finansuojamą paramą miškų ūkiui.

VII.B. Analizė

(174) Siekdama apibrėžti būsimąją politiką Komisija pirmiausia atsižvelgė į šias aplinkybes:

- a) Valstybės pagalba miškų sektoriuje gali būti skiriama pagal Bendrijos taisykles, taikomas visiems arba tik prekybos ir pramonės sektoriams. Šio skirsnio nuostatos nepanaikina galimybės taikyti tas taisykles, tačiau jo turėtų būti taikomos tik tvirtinant papildomą paramą miškų sektoriui, skirtą ekologinėms, apsauginėms ir rekreacinėms miškų funkcijoms skatinti, bei suderinamumui su valstybės pagalba už žemės ūkio produkciją ir kaimo plėtros priemonėmis užtikrinti;
- b) šio skirsnio nuostatos turėtų būti taikomos tik gyviems medžiams ir natūraliai jų aplinkai miškuose bei kitose miškingose vietovėse, įskaitant priemones, skirtas išsaugoti ir didinti ekologines ir apsaugines miškų funkcijas ir priemones, skatinančias rekreacinį miškų naudojimą bei remiančioms socialinius ir kultūrinius miškų aspektus. Jos neturėtų būti taikomos valstybės paramai, skiriamai miškais paremtai pramonei, už miško išvežimą ar medienos arba kitų miško išteklių perdirbimą į produktus arba už energijos gavybą, nes parama tokiai veiklai vykdyti gali būti skiriama pagal kitas Bendrijos taisykles;
- c) paprastai komisija tvirtindavo valstybės pagalbą, kompensuojančią iki 100 % visų reikalavimus atitinkančių išlaidų už priemones, skatinančias miško aplinkos išsaugojimą, įskaitant apželdinimą, medžių kirtimą ir genėjimą arba nuvirtusių medžių šalinimą, fitosanitarijos priemones ir dirvožemio gerinimą. Tokia pagalba turėtų būti toliau tvirtinama ir ateityje, kai valstybės narės įrodo, kad priemonės prisideda prie ilgalaikio miškų ploto didinimo, vietos biologinės įvairovės, sveikos miškų ekosistemos bei apsauginės miškų funkcijos išsaugojimo arba atkūrimo. Tokią pagalbą reikėtų tvirtinti už audrų, gaisrų potvynių ar panašių įvykių paveiktų miškų atkūrimą. Atsižvelgiant į šią politiką, pagalba neturėtų būti tvirtinama už komerciškai perspektyvų kirtimą ar atželdinimą po kirtimo arba bet kokių sodinių sodinimą ir priežiūrą, kurie neduoda akivaizdžios aplinkosauginės ar rekreacinės naudos;
- d) ši politika turėtų būti ir toliau taikoma priemonėms, skatinančioms rekreacinį miškų naudojimą, įskaitant daugiafunkcinį miškų naudojimo skatinimą, kaip antai lankytojų infrastruktūros kūrimui, miškų takų tiesimui ir informacinės medžiagos, bendrai susijusios su mišku, rengimui. Tokia pagalba turėtų būti tvirtinama tik tuomet, kai remtinų miškų plotais ir infrastruktūra rekreaciniais tikslais nemokamai gali naudotis visi vartotojai ir kai informacinėje medžiagoje patalpinama tik bendro pobūdžio informacija apie miškus be produktų ar gamintojų reklamos arba skatinimo veiksmų;
- e) remdamasi žemės ūkio gairėmis Komisija ligi šiol tvirtindavo pagalbą miškų savininkams ir miškų ūkio darbuotojams mokyti. Kadangi daugeliu atveju miškų savininkai yra žemės ūkio produktų gamintojai, jiems teikiamos mokymo ir konsultacijų paslaugos apima tiek su žemės ūkiu, tiek su miškų ūkiu susijusias jų verslo dalis, todėl pagalbai už mokymą ir konsultacijas žemės ūkyje taikomos taisyklės turėtų būti taikomos ir miškų sektoriuje. Be to, šis principas taip pat turėtų būti taikomas pagalbai miškų savininkų asociacijoms, nes praeityje Komisija tvirtindavo tokią pagalbą remdamasi Žemės ūkio gairėmis, pagalbai bandomiesiems arba parodomiesiems projektams miškų sektoriuje bei miškų ūkio naudmenų pardavimui;
- f) siekiant valstybės pagalbos taisykles miškų ūkiui suderinti su kaimo plėtros politika, pagalba miškų ūkiui, atitinkanti Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 43-49 straipsnių reikalavimus, turėtų būti tvirtinama vadovaujantis šio skirsnio nuostatomis.

VII.C. Politika miškų sektoriuje

(175) Siekdama prisidėti prie miškų išsaugojimo ir gerinimo ir skatinti jų ekologines, apsaugines ir rekreacines funkcijas Komisija pripažins valstybės pagalbą iki 100 % suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu tokioms

reikalavimus atitinkančioms išlaidoms, kai valstybė narė galės įrodyti, kad priemonės tiesiogiai prisideda prie ekologinių, apsauginių ir rekreacinių miškų funkcijų, biologinės įvairovės ir sveiko miško išsaugojimo arba atkūrimo:

- a) medžių ar kitokių augalų sodinimo, genėjimo, retinimo arba kirtimo eksploatuojamuose miškuose, išvirtusių medžių šalinimo bei oro taršos, gyvūnų, audrų, gaisrų, potvynių ar panašių įvykių paveiktų miškų atkūrimo bei tokių priemonių planavimo išlaidos, kai pirminė tokių priemonių paskirtis yra prisidėti prie miško ekosistemos ir biologinės įvairovės arba tradicinio kraštovaizdžio išsaugojimo ir atkūrimo. Tačiau pagalba negali būti skiriama už medžių kirtimą, kurio pirminis tikslas yra komerciškai perspektyvi medienos gavyba, arba už miškų atželdinimą, kai vietoje nukirstų medžių sodinami lygiaverčiai medžiai. Pagalba gali būti skiriama už apželdinimą, įskaitant jo planavimą, kuriuo didinami miškų plotai, kad būtų padidinta biologinė įvairovė, sukurti rekreacijai skirti miškingi plotai, kovojama su erozija ir dykumėjimu arba remiama panaši apsauginė miško funkcija. Pagalba miškų plotui didinti gali būti skiriama tik tada, kai yra įtikinamų aplinkosaugos priežasčių, pvz., esantys miškų plotai yra maži arba kuriami besiribojantys miškai. Pagalba negali būti skiriama už apželdinimą trumpą laiką kultivuojamų rūšių medžiais. Turi būti sudarytos sąlygos, kad rekreacijai sukurtoose miškinguose plotuose visuomenė laisvalaikį galėtų praleisti nemokamai. Naudojimas miškais gali būti apribotas, jei tai yra būtina siekiant apsaugoti pažeidžiamas teritorijas;
  - b) dirvožemio kokybės išsaugojimo ir gerinimo bei subalansuoto ir sveiko miško augimo užtikrinimo išlaidos. Tokios priemonės gali būti dirvožemio gerinimas jį tręšiant ar kitaip apdorojant tam, kad būtų išsaugota jo natūrali pusiausvyra, per didelio augalų tankumo mažinimas ir pakankamo aprūpinimo vandeniu ir gero drenažo užtikrinimas. Pagalba gali būti teikiama tokių priemonių planavimo išlaidoms kompensuoti. Priemonės neturi mažinti biologinės įvairovės, sukelti maistinių medžiagų išplovimo arba neigiamai veikti natūralią vandens ekosistemą arba vandens apsaugos zonas;
  - c) kenkėjų, jų padarytos žalos ir medžių ligų prevencijos ir likvidavimo bei gyvūnų padarytos žalos prevencijos ir likvidavimo išlaidos bei tikslinių priemonių, įskaitant kelių tiesimą ir priežiūrą bei kitos infrastruktūros kūrimą ir išsaugojimą, skirtų miško gaisrams išvengti, išlaidos. Pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančios išlaidos gali būti prevencinių ir apdorojimo priemonių, įskaitant dirvos paruošimą persodinimui, išlaidos, bei tokioms priemonėms būtinų produktų, prietaisų ir medžiagų išlaidos. Skiriant pagalbą pirmenybė turėtų būti teikiama biologiniams ir mechaniniams prevencijos bei apdorojimo metodams, nebent gali būti įrodyta, kad tokių metodų nepakanka kovojant su atitinkama liga ar kenkėjais. Pagalba gali būti skiriama kompensuojant valdžios institucijų įsakymu, siekiant likviduoti atitinkamą ligą arba kenkėją, sunaikintų gyvulių ir jų pakeitimo kitais verte, ne didesnę negu rinkos vertę, arba gyvūnų sunaikintų gyvulius. Apskaičiuojant negauto prieaugio rinkos vertę, galima atsižvelgti į potencialų sunaikintų gyvulių prieaugį iki įprasto skerdimo amžiaus;
  - d) natūralių miško takų, gamtovaizdžio elementų ar savybių ir natūralaus gyvūnų arealo atkūrimo bei priežiūros, įskaitant jų planavimą, išlaidos;
  - e) miško takų įrengimo, gerinimo ir priežiūros, lankytojų infrastruktūros, įskaitant infrastruktūrą specialių poreikių turintiems žmonėms, kelrodžius, regyklas ir panašias priemones, išlaidos, įskaitant planavimo išlaidas, kai visuomenė nemokamai gali naudotis miškais ir infrastruktūra rekreaciniais tikslais. Naudojimas miškais ir infrastruktūra gali būti ribojamas, jei tai yra būtina, siekiant saugoti pažeidžiamas teritorijas arba užtikrinti tinkamą ir saugų naudojamą infrastuktūrą;
  - f) informacinės medžiagos ir tokios veiklos, kaip seminarai, viešųjų ryšių renginiai ir informacija spausdintinėje ir elektroninėje žiniasklaidoje, kuriuose platinama bendra informacija apie miškus, išlaidos. Remiamoje veikloje ir medžiagoje negali būti nuorodų į produktų ar gamintojų pavadinimus arba vidaus prekių reklamos;
  - g) miškų ūkio naudmenų, naudojamų arba naudotinų draustiniais, pardavimo išlaidos. Aptariamuosiuose miškuose gamtos apsauga turi būti visiškai ir ilgam užtikrinta įstatymais arba sutartimis.
- (176) Komisija pripažins valstybės pagalbą už žemės ūkiui ar ne žemės ūkiui skirtos žemės apželdinimą, už žemės ūkio naudmenoms taikomų žemės ūkio ir miškų ūkio sistemų sukūrimą, už Natura 2000 išmokas, už miškų aplinkosaugos išmokas, už miškų ūkio potencialo atkūrimą, prevencinių veiksmų taikymą ir už negamybines investicijas suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu pagalba atitinka Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 43–49 straipsnius ir nevirsija juose nustatyto pagalbos intensyvumo.

(177) Komisija patvirtins valstybės pagalbą už papildomas išlaidas, atsiradusias dėl ekologiškų miškų ūkio technologijų, kurios viršija atitinkamus privalomuosius reikalavimus, naudojimo ir už dėl tos pačios priežasties negautas pajamas, jeigu miškų savininkai prisiima savanoriškus įsipareigojimus, susijusius su tokios technologijos naudojimu, ir šie įsipareigojimai atitinka Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 47 straipsnio. Didesnė pagalba negu nustatyta Reglamento (EB) Nr. 1698/2005 priede bus pripažįstama suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, tik jei ji bus skiriama išimtiniais atvejais, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, kurios turi būti tinkamai pagrindžiamos, už įrodytas papildomas išlaidas ir (arba) negautas pajamas, susijusias su įsipareigojimais, dėl kurių aplinkai padaromas akivaizdus teigiamas ir įrodomas poveikis.

(178) Komisija pripažins valstybės pagalbą už miškų ūkio naudmenų pardavimą suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu jos intensyvumas yra ne didesnis negu nustatyta [Bendrosios išimties reglamento 4 straipsnyje] žemės ūkio naudmenų pirkimui.

(179) Komisija pripažins valstybės pagalbą už trečiųjų šalių teikiamas miškų savininkų ir miškų ūkio darbuotojų mokymo ir konsultavimo paslaugas, įskaitant verslo planų kūrimą, miškų ūkio valdymo planų, galimybių studijas bei dalyvavimą konkursuose, parodose ir mugėse, suderinama su Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktu, jeigu pagalba atitinka [Išimties tvarkos reglamento projekto 15 straipsnyje] nustatytus reikalavimus.

(180) Komisija patvirtins pagalbą už miškų savininkų asociacijų steigimą, jeigu pagalba atitinka [Išimties tvarkos reglamento projekto 9 straipsnyje] numatytus reikalavimus.

(181) Komisija patvirtins valstybės pagalbą, susijusią su naujų technologijų pvz., pagrįstų nedidelių bandomųjų arba parodomųjų projektų, populiarinimu, jeigu pagalba atitinka [šių gairių 107 punkto] reikalavimus.

(182) Šio skirsnio nuostatos nepanaikina galimybės miškų sektoriui taikyti kitas valstybės pagalbos taisykles, kurios taikomos visiems arba tik prekybos ir pramonės sektoriams.

VIII. PROCEDŪRINIAI KLAUSIMAI

VIII.A. Pranešimas

(183) Vadovaujantis toliau esančiais punktais, apie visas naujas pagalbos schemas ir bet kurią naują individualią pagalbą Komisijai turi būti pranešama prieš jas įgyvendinant pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį ir Reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles, nuostatas⁽⁵⁹⁾. Tai netaikoma pagalbai, kuriai taikomas vienas iš išimties tvarkos reglamentų, priimtų Komisijos remiantis 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 994/98 dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims⁽⁶⁰⁾.

(184) Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 89 straipsnį, nereikia atskirai pranešti, pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį, apie papildomą valstybės pagalbą kaimo plėtros priemonėms, kurioms skiriama Bendrijos parama, finansuoti jeigu apie šią pagalbą buvo pranešta Komisijai ir ji ją patvirtino pagal reglamento nuostatas, kaip tame reglamente nurodytos programos dalį.

(185) Tam, kad būtų galima pasinaudoti šia išimtimi, atitinkamos priemonės turi atitikti visus valstybės pagalbai keliamus esminius reikalavimus, visų pirma šių gairių nuostatas dėl pagalbos skyrimo kriterijus atitinkančių išlaidų ir pagalbos intensyvumo. Papildomos valstybės pagalbos suma, skiriama kiekvienai iš šių priemonių, turi būti aiškiai nustatyta kaimo plėtros plane, kaip numatyta Kaimo plėtros įgyvendinimo reglamente. Komisija patvirtins tik tas plane numatytas priemones, kurios buvo nustatytos tokiu būdu. Apie valstybės pagalbą, skiriamą kitoms pagalbos priemonėms, įtrauktas ar neįtrauktas į planą, arba priemones, kurioms taikomi kitokie nei plane nurodyti reikalavimai, turi būti pranešta Komisijai atskirame pranešime pagal 88 straipsnio 3 dalį.

(186) Be to, Komisija patvirtins tik tą plano dalį, kurioje kalbama apie valstybės narės nustatytą pagalbos sumą.

(187) Tos pačios taisyklės analogiškai taikomos Kaimo plėtros planų pakeitimams.

⁽⁵⁹⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

⁽⁶⁰⁾ OL L 142, 1998 5 14, p. 1.

VIII.B. Schemų taikymo laikotarpis

- (188) Vadovaudamasi Bendrijos valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje gairėmis, taikytomis 2000–2006 m. laikotarpiu, Komisija pripažino pranešimus apie neribotos trukmės valstybės pagalbos schemas žemės ūkio sektoriuje. Dėl to gali trūkti skaidrumo, ypač kai pagalbos priemonė kelerius metus nebus taikoma. Be to, ji apsunkina Komisijai atlikti reguliarią visų turimų schemų apžvalgą.
- (189) Todėl ateityje Komisija tvirtins tik riboto galiojimo schemas. Schemų, apimančių valstybės pagalbą priemonėms, kurioms gali būti suteiktas ir bendras finansavimas pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1698/2005, taikymas turėtų būti ribojamas 2007–2013 m. laikotarpiui. Kitoms pagalbos schemoms neturėtų būti numatytas ilgesnis nei septynerių metų laikotarpis.

VIII.C. Metinės ataskaitos

- (190) 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999 21 straipsnyje numatoma, kad valstybės narės pateikia Komisijai metines ataskaitas apie esamos pagalbos schemas, kurioms nebuvo taikyti jokie atitinkami atskaitomybės įpareigojimai pagal sąlyginį sprendimą. Išsamios taisyklės yra nustatytos 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančiame Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles⁽⁶¹⁾.
- (191) Komisija pasilieka sau teisę kiekvienu konkrečiu atveju reikalauti papildomos informacijos apie esamas pagalbos schemas, jei tai yra būtina, tam, kad galėtų vykdyti savo įsipareigojimus pagal Sutarties 88 straipsnio 1 dalį.
- (192) Tuo atveju, kai ataskaitos nebus pateiktos, kaip reikalaujama šiose gairėse, Komisija gali imtis veiksmų pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 18 straipsnį.
- (193) Atsižvelgdama į valstybių narių metines ataskaitas Komisija imsis reikiamų priemonių siekdama užtikrinti didesnę informacijos apie valstybės pagalbą žemės ūkio sektoriuje skaidrumą.

VIII.D. Naujos pagalbos prašymas

- (194) Šias gaires Komisija taikys naujai valstybės pagalbai, kuri įsigalioja nuo 2007 m. sausio 1 d. Iki 2006 m. gruodžio 31 d. pateikti bet dar neišnagrinėti pranešimai bus vertinami pagal tas Bendrijos valstybės pagalbos gaires, kurios buvo taikomos žemės ūkio sektoriuje pranešimo pateikimo

dieną. Išskyrus 195 punkte minimas priemones, nuo 2007 m. sausio 1 d. Komisija nebetaikys šių tekstų:

- a) Bendrijos valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje gairių;
- b) Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos produktų, išvardytų EB sutarties I priede, ir tam tikrų I priede neišvardytų produktų, reklamai⁽⁶²⁾;
- c) Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos už USE tyrimus galvijams, už kritusius gyvulius ir skerdyklų atliekas⁽⁶³⁾. To dokumento pakeitimas kitu siekiant geresnio reglamentavimo yra pateisinamas, nes svarbiausios jo taisyklės buvo ištrauktos į šias gaires. Už neteisėtą pagalbą, skirtą iki tų gairių įsigaliojimo pradžios, Komisija ir toliau taikys neteisėtos pagalbos nuostatas, kaip nustatyta 43 punkte ir šiose gairėse;
- d) Komisijos pranešimas dėl valstybės pagalbos: subsidiuotos trumpalaikės paskolos žemės ūkio sektoriuje (*crédits de gestion*)⁽⁶⁴⁾.

VIII.E. Esamos valstybės pagalbos priemonės atsižvelgiant į 2003 m. Stojimo aktą

- (195) Vertinant pagalbos schemas ir individualią pagalbą, laikomas esama pagalba 2003 m. Stojimo akto⁽⁶⁵⁾ IV priedo 4 straipsnio 4 punkte nustatytąja prasme, taikomos 2006 m. gruodžio 31 d. galiojančios Bendrijos valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje gairės – jos šiai pagalbai yra taikomos iki 2007 m. gruodžio 31 d., nepažeidžiant 196 punkto ir su sąlyga, kad ta pagalba vėliausiai 2007 m. balandžio 30 d. atitinka minėtų gairių nuostatas.

VIII.F. Pasiūlymai dėl atitinkamų priemonių

- (196) Vadovaudamasi Sutarties 88 straipsnio 1 dalimi, Komisija siūlo valstybėms narėms ne vėliau kaip iki 2007 m. gruodžio 31 d. iš dalies pakeisti savo esamas pagalbos skyrimo schemas, siekiant jas suderinti su šiomis gairėmis, išskyrus pagalbos investicijoms, susijusioms su žemės ūkio produktų perdirbimu ir pardavimu, schemas, kurios turi būti panaikintos vėliausiai iki 2008 m. gruodžio 31 d., ir pagalbos investicijoms, susijusioms su žemės ūkio valdose, schemas, kurios turi būti iš dalies pakeistos pagal šias gaires iki 2009 m. gruodžio 31 d.

⁽⁶²⁾ OL C 252, 2001 9 12, p. 5.

⁽⁶³⁾ OL C 324, 2002 12 24, p. 2.

⁽⁶⁴⁾ Žr. 53 išnašą.

⁽⁶⁵⁾ OL L 236, 2003 9 23, p. 797.

⁽⁶¹⁾ OL L 140, 2004 4 30, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1627/2006 (OL L 302, 2006 11 1, p. 10).

- (197) Valstybės narės raginamos ne vėliau kaip iki 2007 m. vasario 28 d. raštu patvirtinti savo pritarimą šiems pasiūlymams dėl atitinkamų priemonių.
- (198) Jei kuri nors valstybė narė iki šios datos raštu nepatvirtins savo sutikimo, Komisija pritaikys Reglamento (EB) Nr. 659/1999 19 straipsnio 2 dalį ir, prireikus, pradės šioje nuostatoje numatytą tyrimo procesą.

VIII.G. Galiojimo pabaiga

- (199) Šios gairės taikomos iki 2013 m. gruodžio 31 d. Iki šios datos Komisija, dėl svarbių konkurencijos politikos, žemės ūkio arba žmonių ir gyvūnų sveikatos politikos priežasčių arba siekdama atsižvelgti į Bendrijos kitų sričių politiką arba tarptautinius įsipareigojimus, jas gali iš dalies pakeisti.